

HAKUMENETTELYN KEHITTÄMINEN SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN KONE- JA METALLIALALLA TAMPEREEN AMMATTIOPISTOSSA

Ari Mäkinen

Opinnäytetyö
Joulukuu 2011
Automaatioteknologian koulutusohjelma
Ylempi AMK-tutkinto
Tampereen ammattikorkeakoulu

Tekijä	Ari Mäkinen
Opinnäytetyö	Hakumenettelyn kehittäminen suuntautumisopintoihin kone- ja metallialalla Tampereen ammattiopistossa
Sivumäärä	45 sivua + 14 liitesivua
Valmistumisaika	2.12.2011
Työn ohjaaja	Diplomi insinööri Harri Laaksonen
Työn tilaaja	Tampereen ammattiopisto, ohjaajana insinööri Kyösti Lehtonen

---

TIIVISTELMÄ

Ammatillisen koulutuksen suosio on viime vuosina noussut, mutta pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna sen suosio on ollut laskussa. Tämä tarkoittaa, että motivoituneita opiskelijoita tulee entistä vähemmän ammattioppilaitoksiin ja varsinkin kone- ja metallialalle on hakeutunut entistä vähemmän opiskelijoita. Myös osa kone- ja metallialan eri suuntautumisvaihtoehtoista on ollut vähemmän suosittuja. Teollisuuden työpaikoille tarvitaan kuitenkin edelleen osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa eri ammatteihin.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää kone- ja metallialan suuntautumisopintojen valintojen ohjausta ja -pisteystä niin, että opiskelijoiden valinnat eri vaihtoehtoihin jakaantuisivat mahdollisimman tasan, mikä nyt ei toteudu. Kun valinnat saadaan ohjattua siten, että opiskelijoiden halukkuus eri vaihtoehtoihin jakaantuu mahdollisimman tasaisesti, kokevat opiskelijat vähemmän pettymyksiä valintojen suhteen ja heidän motivaationsa opiskeluun säilyy hyvänä koko opiskeluajan. Tällä varmistetaan myös se, että teollisuus saa tarvitsemaansa ammattitaitoista työvoimaa. Valintaprosessia tulee kokonaisuudessaan kehittää sellaiseksi, että valintojen toteutus työllistää mahdollisimman vähän sekä opinto- että ryhmänohjaajia. Kyselytutkimuksen tavoitteena on kartoittaa epäonnistuneiden valintojen merkitystä opiskelumotivaatioon ja sitä, kokevatko opiskelijat tulleen kohdelluksi oikeudenmukaisesti valinnoissa.

Aineiston keräämiseen on käytetty haastatteluja, kyselyjä, havainnointia, omia päätelmiä ja aikaisemmin laadittuja materiaaleja. Näin kerätty aineisto on työssä analysoitu ja tiivistetty kokonaisuudeksi. Työn tuloksena on syntynyt uusi toimintamalli ja ohjeistus, jonka pohjalta suuntautumisopintojen valinnat tullaan tekemään Tampereen ammattiopiston kone- ja metallialalla.

Kehiteltäviä valintaprosessia voisi käyttää mallina vastaavissa valinnoissa myös muissa oppilaitoksissa, kehittäessä on pitkälti mukailtu yhteishaun periaatteita. Opettajien, joista useimmat toimivat myös ryhmänohjaajina, sekä opinto-ohjaajien työ ammattioppilaitoksissa on haasteellista nuorten opiskelijoiden parissa. Pienetkin helpotukset työmääriin, mitä opinnäytetyön tuloksena on saatu aikaan, helpottavat opetustyötä ja ovat siksi tervetulleita.

ABSTRACT

The popularity of vocational education and training has increased during the last few years but in retrospective it has, in fact, decreased. This means that there are less and less motivated students applying especially into the field of metalwork and machinery. Also some of the study programmes within the field have become less appreciated. However, the work life still requires and expects skilled and motivated workers.

The goal of this final work is to develop and improve the career and study guidance process and the selection criteria for various study programmes in order to have the students choose more evenly between the various choices, which at present is not the reality. When the students are guided to choose in a manner that divides their interests in a more balanced way, they experience fewer disappointments and their motivation towards studies maintains a higher level throughout the study path. This also ensures the supply of skilled work force demanded by the industry. The selection process as a whole needs to be developed in such a way that it burdens the guidance counselors and form teachers as little as possible. The goal of the interviews is to look into the significance of unsuccessful study decisions for motivation, and whether the student experience having been treated equally and justifiably in the selection process.

The corpus consists of interviews, questionnaires, observation, deductions and previous studies. This corpus is analyzed and condensed in this work. As a result a new action plan and instructions have been compiled and these will be implemented in the study programme selection process in the field of metalwork and machinery at Tampere College.

The developed process, which follows the principles of the joint application system, can be used as a model in similar cases in other colleges as well. The work of teachers, most of who function as form masters as well, and of guidance counselors at vocational institutions is a challenging task. Even the smallest cut in the workload, which becomes evident in this work, makes the teaching profession easier, and thus warmly welcomed.

ESIPUHE

Tämän opinnäytetyön alulle saattamiseen vaikutti erityisesti halu opiskelijoiden tasapuoliseen ja motivoivaan kohteluun suuntautumisopintojen valinnoissa. Olin useaan otteeseen jutellut esimieheni kanssa tarpeesta kehittää suuntautumisopintojen valintoihin liittyvää pisteytystä ja koko valintojen ohjausprosessia sekä sitä, miten voisimme paremmin motivoida opiskelijoitamme opiskeluun ensimmäisen opiskeluvuoden aikana. Opinnäytetyön tavoitteena on saada aikaan toimintamalli ja ohjeistus suuntautumisopintojen valintoihin kone- ja metallialalla Tampereen ammattiopistossa.

Tärkeää on myös tietää, miten opiskelijat kokevat valintoihin liittyvät pettymykset, siis sen, jos he eivät pääse haluamalleen hakutoiveelle. Työn tavoitteeksi asetin myös ryhmänohjaajien ja oman työni helpottamisen valintoihin liittyvässä pisteytyksessä. Näistä lähtökohdista lähdin liikkeelle suunnitellessani opinnäytetyöni lopullista muotoa ja määrittellessäni tutkimusongelmia. Uskon opinnäytetyöni tuloksilla olevan merkitystä opiskelijoiden opiskelumotivaatioon, sekä sen auttavan oppilaitoksen jatkuvassa kehitystyössä.

Haluan kiittää kaikkia minua auttaneita tahoja, erityisesti Tampereen ammattiopiston koulutusalaohjaaja Kyösti Lehtosta, joka antoi mahdollisuuden tämän opinnäytetyön tekemiseen. Kiitän myös opinnäytetyöni ohjaaja diplomi-insinööri Harri Laaksosta saamastani ohjauksesta.

Tampereella 2.12.2011

Ari Mäkinen

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO JA OPINNÄYTETYÖN TAVOITE	7
1.1 Johdanto	7
1.2 Opinnäytetyön tavoite	8
2. TAMPEREEN AMMATTIOPISTO JA SEN KONE- JA METALLIALA.....	9
2.1 Tampereen ammattiopisto	9
2.2 Kone- ja metalliala	10
3. TUTKIMUSONGELMAT	13
3.1 Tutkimusongelmat	13
3.2 Tutkimusaineiston kerääminen	14
3.3 Tutkittava kohdejoukko	14
3.4 Tutkimuksen rakenne	15
4. PISTEYTYS SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN HAETTAESSA.....	16
4.1 Taustaa pisteytyksen muuttamiseen.....	16
4.2 Perustelut pisteytykseen	16
4.3 Pisteiden määräytyminen	17
4.3.1 Peruspisteet	17
4.3.2 Kiinnostavuuspisteet	18
4.3.3 Alakohtaiset pisteet.....	19
4.3.4 Tasapisteet.....	19
4.3.5 Pisteytyksen haasteita ja ongelmia.....	20
5. TULOKSIA	21
5.1.1 Kyselyjen taustaa	21
5.1.2 Kyselyyn valitut	21
5.1.3 Kyselyyn valittujen 2. ja 3. vuoden opiskelijoiden opiskelutilanne.....	22
5.1.4 Kyselyn suoritus.....	23
5.2 Kyselyn tuloksia.....	23
5.2.1 Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden kyselyjen kirjallisten osioiden tulokset	23

5.2.2 Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyn kysymyssarjan A tulokset	25
5.2.3 Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyn B tulokset	26
5.2.4 Toisen ja kolmannen opiskeluvuoden opiskelijoiden kyselyn A tulokset	27
5.2.5 Toisen ja kolmannen opiskeluvuoden opiskelijoiden kyselyn B tulokset.....	29
5.2.6 Suuntautumisopintojen valintaan vaikuttavat asiat	30
5.2.6 Opiskelijoiden motivaatio opiskeluun päästäkseen 1. hakutoiveelle	32
6. OPINTO-OHJAUKSEN TEHTÄVÄT LUKUVUODEN AIKANA.....	33
6.1 Opinto-ohjauksen tehtävät ja tavoitteet.....	33
6.1.1 Ohjaus opintojen aloitusvaiheessa	33
6.1.2 Ohjaus opintojen aikana.....	35
6.2 Uusien opiskelijoiden alkuinfo	36
6.3 Tutustumiset alan yrityksiin.....	37
6.4 Tutustumiset suuntautumisopintoihin	37
6.5 Esihaku	39
6.6 Uuden lukuvuoden suunnittelu	39
6.7 Varsinainen haku.....	40
6.8 Lukuvuoden aikataulu	40
7. TULOSTEN TARKASTELUA JA ANALYSOINTIA	41
7.1 Kyselyn tulosten analysointi	41
7.2 Opinto-ohjauksen kehittäminen	41
7.3 Uuden pisteytyksen toimiminen.....	42
7.4 Toimintamalli suuntautumisopintojen valinnoissa	42
8. YHTEENVETO.....	43
8.1 Tavoite.....	43
8.2 Tulokset.....	43
8.3 Kehitettävää.....	43
LÄHTEET	44
LIITTEET	45

1. JOHDANTO JA OPINNÄYTETYÖN TAVOITE

1.1 Johdanto

Kone- ja metalliala ei ole ollut viime vuosina nuorten keskuudessa suosiossa heidän hakeutuessaan opiskelemaan toisen asteen opintoihin. Näin on ollut asia myös Tampereen ammattiopistossa, jossa kone- ja metalliala on opiskelijamäärältään suurin yksittäinen ala. Syitä siihen, miksi alalle ei hakeudu riittävästi hyvin motivoituneita opiskelijoita on varmasti paljon, mutta tässä opinnäytetyössä on tarkoitus selvittää, voisivatko ensimmäisen opiskeluvuoden aikana tapahtuvissa suuntautumisopintojen valinnoissa koetut pettymykset tai muut opinto-ohjaukseen liittyvät asiat olla syynä kiinnostuksen puutteeseen.

Keskusteluja valintoihin liittyvän pisteytyksen muuttamisesta oli käyty useita kertoja, mutta riittävästi aikaa, sekä tarvittavaa innostusta muutoksen tekemiseen ei ole ollut. Nyt oli hyvä tilaisuus kehittää ensimmäisen opintovuoden opinto-ohjausta valitsemalla se opinnäytetyön aiheeksi. Pisteytystä laadittaessa otetaan mallia toisen asteen yhteishausta. Sen tulee olla mahdollisimman oikeudenmukainen ja opiskeluun motivoiva.

Oppilaitoksen jatkuva kehittäminen, myös opinto-ohjauksen osalta, ei saa loppua koskaan ja kehitystarve tässä asiassa oli huomattu jo kauan sitten. Suuntautumisopintojen valintojen yhteydessä huomasimme liian usein tilanteen, jossa suurin osa opiskelijoista hakeutui kaikista ohjaustoimista huolimatta samoihin vaihtoehtoihin ja vähemmän suosiossa oleviin ei juuri kukaan. Tämä tilanne myös aiheutti isolle osalle opiskelijoista pettymyksiä, koska he eivät päässeet opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa. Tampereen ammattiopisto on Suomessa ainut oppilaitos, joka antaa perustutkintoon tähtäävää valimoalan koulutusta, joten on tärkeää saada myös sille suuntautumisvaihtoehdolle hakeutumaan motivoituneita opiskelijoita, joista myöhemmin saadaan alalle ammattitaitoisia työntekijöitä.

Kehittämistyössä tulee miettiä, voidaanko ryhmän- ja opinto-ohjaajien tehtäviä helpottaa suuntautumisopintojen valintoihin liittyvissä asioissa ja mihin ajankohtaan lukuvuotta eri tehtävät sijoittuvat.

1.2 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää toimintamalli ja siihen liittyvä ohjeistus Tampereen ammattiopiston kone- ja metallialan suuntautumisopintojen valintoihin. Uusi toimintamalli tulee helpottamaan suuntautumisopintojen valintojen kanssa toimivien henkilöiden tehtäviä ja ohjaa opiskelijoita tekemään oikeita valintoja.

2. TAMPEREEN AMMATTIOPISTO JA SEN KONE- JA METALLIALA

2.1 Tampereen ammattiopisto

Tampereen ammattiopistossa (TAO) opiskelee vuosittain yli 4500 nuorta, joista 700 suorittaa samalla lukio-opintoja. TAO tarjoaa yli 20 ammatillista perustutkintoa, joissa on lähes 40 eri koulutusohjelmaa. TAO on myös ammatillinen aikuiskouluttaja, joka tarjoaa noin 6000 aikuiselle ammatillista perus-, jatko- ja täydennyskoulutusta vuosittain. Jatkotutkintoina tarjotaan yli 20 ammattitutkintoa ja yli 10 erikoisammattitutkintoa (www.tao.tampere.fi).

Ammatillisen perustutkinnon ohella TAOssa voi suorittaa myös lukion tai lukio-opintoja sekä osallistua ylioppilaskirjoituksiin. Opinnot kestävät kolme tai neljä vuotta, valinnoista riippuen. Ammatillukio-opinnot järjestetään yhteistyössä Tampereen aikuislukion kanssa. TAOssa voi opiskella myös kaksi ammatillista tutkintoa samanaikaisesti (www.tao.tampere.fi).

Elokuussa 2008 organisaatiouudistus muutti yksikkökohtaisen rakenteen koulutus- alakohtaiseksi. Tampereen ammattiopisto muodostuu nykyisin viidestä koulutus- alasta ja yhtenä kokonaisuutena toimivasta aikuiskoulutuksesta. Koulutusaloja ovat tekniikka, palvelut ja liiketalous, sosiaali- ja terveysala, liikenne ja metsä sekä maahanmuuttaja- koulutus (www.tao.tampere.fi).

Kaupunginhallitus on päättänyt 10.10.2011 kokouksessaan esittää lausuntonaan seutuhallitukselle, että Pirkanmaan koulutuskonsernin ja Tampereen ammattiopiston toiminnot yhdistetään ns. isäntäkuntamallilla. Myös Tampereen kaupungin järjestämä lukiokoulutus on samassa organisaatiossa. Lausunnossa esitetään, että yhdistyminen tapahtuu vuoden 2013 alusta lukien ja että neuvottelut Pirkanmaan koulutuskonsernin jäsenkuntien kanssa aloitetaan pikimmiten. Seutuhallitus kokoontuu 26.10.2011 ja päättää asian jatkovalmistelusta (<http://ktweb.tampere.fi>).

2.2 Kone- ja metalliala

Opiskelijamäärältään (noin 1350) suurin Tampereen ammattiopiston koulutusaloista on tekniikka, johon myös kone- ja metalliala kuuluu. Kone- ja metallialan opinnot opiskellaan pääsääntöisesti Hepolamminkadun toimipisteessä joitain poikkeuksia lukuun ottamatta. Kone- ja metallialan opiskelijamäärä on noin 490 opiskelijaa ja aloituspaikkoja on 166, jotka ovat myös täyttyneet viime vuosina.

Keväällä 2012 on mahdollisuus hakea opiskelupaikkaa Tampereen ammattiopistossa kone- ja metallialalle 10:een eri perustutkintoon. Taulukossa 1 on esitetty luettelo hakuvaihtoehtoista ja hakukoodista (www.tao.tampere.fi).

TAULUKKO 1. Tampereen ammattiopiston kone- ja metallialan hakuvaihtoehdot
keväällä 2012

Hakukoodi	Koulutusohjelma	Tutkinto	Pääsyaatimus
703	Valmistustekniikka	Koneenasentaja ja lukio	Peruskoulu
857	Automaatiotekniikka ja kunnossapito	Automaatioasentaja	Peruskoulu
857	Valmistustekniikka	Hienomekaanikko	Peruskoulu
857	Valmistustekniikka	Koneistaja	Peruskoulu
857	Valmistustekniikka	Levyseppähitsaaja	Peruskoulu
857	Valmistustekniikka	Työvälinevalmistaja	Peruskoulu
857	Valimotekniikka	Valaja	Peruskoulu
857	Valimotekniikka	Valumallinvalmistaja	Peruskoulu
885	Automaatiotekniikka ja kunnossapito	Automaatioasentaja	Ylioppilas (lukio)
908	Valmistustekniikka	Levyseppähitsaaja, erityisopetus	Peruskoulu
018	Valmistustekniikka sekä sähkö- ja automaatiotekniikka	Koneenasentaja- sähköasentaja, amatillinen yhdistelmätutkinto	Peruskoulu

Kaikki ne opiskelijat (noin 140), jotka ovat hakeneet koodilla 857 opiskelemaan, opiskelevat ensimmäisen opiskeluvuoden ajan saman opetussuunnitelman mukaan. He eivät siis vielä opiskelua aloittaessaan tiedä lopullista suuntautumistaan. Ensimmäisen opiskeluvuoden aikana opiskellaan kone- ja metallialan perustutkinnon kaikille pakolliset tutkinnon osat. Kuvassa 1 on ensimmäisen vuoden opiskelija tekemässä sorvausharjoitusta.

Koodilla 857 opiskelemaan hakeneet opiskelijat hakevat ensimmäisen opiskeluvuoden keväällä oppilaitoksen sisällä eri suuntautumisvaihtoehtoihin, joita on kaikkiaan seitsemän. Näin valitut suuntautumisopinnot opiskellaan toisen ja kolmannen opiskeluvuoden aikana. Valittavissa olevat suuntautumisopinnot (tutkintonimikkeet) ovat

- automaatioasentaja
- hienomekaanikko
- koneistaja
- levyseppähitsaaja
- työvälinevalmistaja
- valumallinvalmistaja
- valaja

Osa suuntautumisvaihtoehtoista on opiskelijoiden keskuudessa ollut muita suositumpia ja joihinkin vaihtoehtoihin on ollut hankala saada motivoituneita opiskelijoita. Koska kaikki eivät pääse haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoon, vaikuttaa se luonnollisesti myös opiskelijoiden motivaatioon ja on mahdollisesti yksi syy siihen, että moni opiskelijoista lopettaa tai keskeyttää opinnot. Toisaalta on myös paljon niitä opiskelijoita, joilla on hyvä motivaatio opiskeluun.

KUVA 1. Kone- ja metallialan ensimmäisen vuoden opiskelija tekemässä sorvausharjoitusta (Ari Mäkinen 2011)

3. TUTKIMUSONGELMAT

3.1 Tutkimusongelmat

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa niitä ongelmia, jotka liittyvät suuntautumisopintojen valintoihin ja valintoihin liittyvään opinto-ohjaukseen, sekä tarkastella toteutuneiden valintojen merkitystä suhteessa myöhempään opiskelumotivaatioon. Kyselytutkimus tehtiin niille opiskelijoille, jotka eivät päässeet opiskelemaan 1. hakutoiveensa mukaisia suuntautumisopintoja. Kyselytutkimuksella haettiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten ”raskaasti” opiskelijat kokevat sen, että he eivät pääse opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa?
2. Mikä merkitys opiskelumotivaatioon on sillä, että opiskelija ei pääse 1. hakutoiveelleen?
3. Miten aika vaikuttaa motivaatioon pettymyksen jälkeen, palautuuko opiskelumotivaatio ajan myötä?
4. Mikä merkitys on valintoihin liittyvällä pisteytyksellä? Tarvitaanko pisteytystä lainkaan? Voitaaisiinko hakumenettelyä ja siten opettajien työtä helpottaa sillä, että pisteytystä ja siihen tarvittavaa ennakoarviointia ei tehdä lainkaan?
5. Kokevatko opiskelijat suuntautumisopintojen valintamenettelyn sekä siihen liittyvän pisteytyksen oikeudenmukaisena?
6. Valmistuvatko valinnoissa pettyneet opiskelijat määrääjässä vai lopettavatko he opinnot kokonaan?
7. Muuttuuko opiskelijoiden käsitys tulevaan ammattiin myönteisemmäksi opiskelujen aikana? Onko ammattiylpeyttä enää olemassa nuorten keskuudessa?
8. Onko ensimmäisen vuoden aikana annettu opinto-ohjaus riittävää ja sisällöltään oikeaa? Pitäisikö opinto-ohjausta muuttaa?
9. Ovatko opiskelijat tyytyväisiä saamaansa opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopiston Hepolamminkadun yksikössä?
10. Mitkä asiat vaikuttavat 1. hakutoiveen valintaan?

11. Kiinnostavatko opiskelijoita jatko-opinnot nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakoulussa)?
12. Ottavatko opiskelijat tosissaan ensimmäisen opiskeluvuoden, jotta pääsivät opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa?

3.2 Tutkimusaineiston kerääminen

Ensimmäinen tehtävä oli määrittää se kohdejoukko, jolle kyselytutkimus tehdään. Kohdejoukoksi valitsin ensisijaisesti ne kone- ja metallialan opiskelijat, jotka eivät päässeet ensimmäiselle hakutoiveelleen suuntautumisopintoihin. Osaan kyselystä vastasivat myös kaikki ensimmäisen vuoden opiskelijat. Seuraavana piti pohtia, miten edellä esitettyihin kysymyksiin saadaan vastaus. Ainoaksi järkeväksi vaihtoehdoksi jäi kyselylomakkeiden laatiminen, jotta kyselyn tulokset olisivat luotettavia.

Toinen konkreettinen tehtävä oli perustaa oppilaitoksen edustajista työryhmä, joka pohtisi tulevaa pisteytystä. Tämä asiantuntijatyöryhmä kokoontui kaksi kertaa ideointipalaveriisiin, joihin oli valmistauduttu etukäteen miettimällä näkemyksiä uudeksi tavaksi tehdä pisteytys. Työryhmään kuului koulutusalojohtaja, koulutuspäällikkö ja opinto-ohjaajat. Työryhmä päätti periaatteista, miten pisteytystä tuli muuttaa. Muistiot toimivat ideoita ja neuvoja antavina ja ohjasivat näin hakumenettelyä oikeaan suuntaan. Myös se, että työryhmän jäsenet olivat innokkaasti mukana keskustelemassa ja kehittämässä oppilaitosta, ratkaisi osaltaan lopputuloksen.

3.3 Tutkittava kohdejoukko

Tutkittava kohdejoukko on iältään pääosin 16-18 vuotta, joten tulee tarkkaan pohtia heidän vastauksiaan ja sitä mitä he oikeasti vastauksillaan tarkoittavat ennen johtopäätösten tekemistä. Tämän ikäisillä nuorilla kasvaminen ihmisenä ja kasvaminen ammattiin on vielä kesken, varsinkin kyselytutkimuksen kirjallisen osion vastauksiin pitää suhtautua varauksella. Nuorten kasvua ja ammatti-identiteetin rakentumista kuvataan hyvin teoksessa *opi ammattiin*.

Ammatinvalinta, kasvaminen ammattiin, kasvaminen ihmisenä ja muu elämä ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Ammatti-identiteetti rakentuu vähitellen ammatillisen koulutuksen aikana. Vasta vuosien myötä työelämässä se selkiytyy ja vakiintuu luontevaksi osaksi henkilön persoonaa.

Ammatti-identiteetin muodostumisen edellytyksiä ovat

- riittävä motivaatio eli innostus
- mielenkiinto omaa ammattialaa kohtaan
- riittävät ammatissa tarvittavat tiedot ja taidot
- oman ammatin arvostus

(Laine & Ruishalme & Salervo & Sivéén & Välimäki 2008, Opi ammattiin, 22).

3.4 Tutkimuksen rakenne

Tutkimuksen esittämisen rakenne tulee harkita tarkkaan, jotta lukija on helppo tulkita sitä. Tässä opinnäytetyössä rakenteen merkitys korostuu pisteytyksen ja haastattelujen esittämisessä. Alasuutari on kuvannut hyvin kirjassaan tätä ongelmaa.

Ehkä kaikkein vaikein tutkimuksen kirjoittamiseen liittyvä puoli on tutkimuksen makrorakenteesta päättäminen. Makrorakenteella tarkoitan tässä sitä, miten tutkielma etenee luvusta toisen muodostaen loogisen ja jäntevän kokonaisuuden. Tietenkin tämän puolen vaikeuteen liittyy jo osaltaan itse ongelmanasettelun jäntevyys. Ylipääsemättömät vaikeudet sopivan makrorakenteen löytämisestä voivat kieliä tutkimuksen suunnittelun heikkouksista. Ne täytyy ratkaista ensimmäiseksi. (Alasuutari, Pertti 1993. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino, 1999, Jyväskylä: Gummerus, 282-283).

Hyvän laadullisen tutkimusraportin tulee sisältää samat elementit kuin hyvän määrällisenkin tutkimusraportin. Lukijan tulee saada raportin perusteella käsitys siitä, miten tieto on hankittu ja miten luotettavasta tiedosta on kysymys. (Metsämuuronen, Jari. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia-sarja 4. 3. uudistettu painos. International Methelp Ky. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä 2008, 58)

4. PISTEYTYS SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN HAETTAESSA

4.1 Taustaa pisteytyksen muuttamiseen

Pisteytyksen muuttamiseen oli perustellut syyt. Aikaisempi pisteytys ei erotellut opiskelijoita riittävän hyvin, maksimipisteet pisteytyksessä oli 15 ja tämä ei taannut riittävän selvää erottelua hakijoiden välillä. Turhan usein syntyi tilanne, jossa useiden saman pistemäärän saaneiden hakijoiden kesken piti ratkaista paremmuus. Merkittävin muutos vanhaan pisteytykseen verrattuna oli siis maksimipisteiden muuttaminen 24:ään ja se, miten nämä pisteet määräytyvät.

Toinen tärkeä muutos vanhaan pisteytykseen tehtiin siinä, että 1. hakutoive ei ole enää niin määräävä kuin aiemmin. Vanhassa pisteytyksessä kaikki ensimmäisellä hakutoiveella hakeneet menivät edelle, vaikka 2. toiveilla olevilla olisi ollut paremmat pisteet.

Pisteytys on tietysti aina ollut kaikille sama ja siinä mielessä oikeudenmukainen opiskelijoille, mutta selkeä tarve pisteytyksen muuttamiseen oli havaittu. Asiasta oli myös keskusteltu useasti, mutta riittävää innostusta asian hoitamiseksi kuntoon ei kuitenkaan ollut.

4.2 Perustelut pisteytykseen

Yksi näkökulma työryhmän miettiessä suuntautumisopintojen valintojen pisteytystä oli seuraava: Voidaanko valinnat tehdä kokonaan ilman pisteytystä? Kyselyn tuloksien perusteella näin ei kuitenkaan voida toimia. ”Se olisi sama kuin heittäisi noppaa,” oli erään opiskelijan kommentti. Yhteinen käsitys asiasta oli, että jos ensimmäisen opiskeluvuoden opiskelumenestys ei vaikuttaisi valintoihin mitenkään, tulisi se vaikuttamaan opiskelijoiden opiskelumotivaatioon.

Työryhmän palaverissa pohdittiin, minkä ensimmäisen opiskeluvuoden tutkinnon osien tulisi vaikuttaa pisteytykseen, ja mikä olisi kunkin kokonaisuuden painoarvo. Oltiin yksimielisiä siitä, että isoilla ammatillisilla tutkinnon osilla pitää olla suuri merkitys,

ovathan opiskelijat valmistumassa ammattiin. Perusteltua oli myös ottaa mukaan matematiikka, koska sitä tarvitaan paljon teknillisellä alalla. Keskustelua käytiin myös siitä, pitääkö äidinkieli ottaa mukaan pisteytykseen. Lopputuloksena todettiin, että kone- ja metallialan työntekijöiden tulee hallita äidinkieli, työskenteleväthän he pääasiassa Suomessa. Kiinnostavuuden alaa kohtaan haluttiin myös vaikuttavan pisteisiin, mutta kovin suurta painoarvoa tälle asialle ei kuitenkaan haluttua asettaa. Myös työskentelyasenteen tulee vaikuttaa pisteisiin. Asenne otetaan mukaan myös hieman laajempaan käsitteeseen, jolloin puhutaan asennoitumisesta opiskeluun.

4.3 Pisteiden määräytyminen

4.3.1 Peruspisteet

Ammatilliset sekä ammattitaitoa täydentävät tutkinnon osat arvioidaan ammattioppilaitoksissa kolmiportaisella asteikolla 1-3. Jos tutkinnon osasta tai opintojaksosta ei tule hyväksyttyä arvosanaa, merkitään opintokorttiin T (=täydennettävää). Ensimmäisenä opintovuotena opiskellaan yhteensä 40 opintoviikkoa (liite 1). Näistä opinnoista kolme kymmenen opintoviikon tutkinnon osaa, eli koneistuksen perustyöt, asennuksen ja automaation perustyöt ja levy- ja hitsaustöiden perusteet, ovat tutkinnon kaikille pakollisia opintoja. Nämä ammatilliset perusopinnot ovat pisteytyksessä varsin merkittävässä osassa, koska niistä saadut arvosanat kerryttävät suoraan pisteitä. Samalla painoarvolla päätettiin ottaa mukaan matematiikka, äidinkieli ja asennoituminen opiskeluun.

Asennoitumisnumeron ryhmänohjaaja päättää yksin, mutta jos ryhmänohjaaja ei opeta työpajalla, voi hän arviointia tehdessään halutessaan pyytää työpajaopettajien arviointia päätöksensä tueksi. Asennoitumisnumero ei kuitenkaan tule näkyviin opintokorttiin. Asennoitumisnumeroa määritettäessä otetaan huomioon seuraavia asioita: säännöllinen koulunkäynti/työaikojen noudattaminen, työturvallisuuden noudattaminen, suhtautuminen opiskeluun ja opiskelutovereihin.

Osa pisteytyksessä tarvittavista opinnoista on kesken ensimmäisen opintovuoden keväällä, kun suuntautumisopintoihin haetaan. Silloin opiskelijan osaaminen on

arvioitava ennakkoon, arviointihetken tilanteen mukaan. Peruspisteet saadaan laske-
malla yhteen seuraavien tutkinnon osien numerot:

Koneistuksen perustyöt 10 ov (0..3 P)

Jos kesken, ennakkoarvioissa otetaan huomioon manuaalisyöstö ja konepajatekniikka

Asennuksen ja automaation perustyöt (0...3 p)

Jos kesken, ennakkoarvioissa otetaan huomioon asennustekniikka, sekä hydraulikka ja
pneumatiikka

Levy- ja hitsaustöiden perusteet 10 ov (0...3 p)

Jos kesken, ennakkoarvioissa otetaan huomioon levy- ja hitsaustyöt

Matematiikka 1 1 ov (0...3 p)

Äidinkieli 1 1ov (0...3p)

Asennoituminen (0...3 p)

Ryhmänohjaaja määrittää

Peruspisteissä maksimipisteet on yhteensä 18 pistettä. Aiemmin vastaavista
arvosanoista laskettiin keskiarvo, jonka avulla pisteet määräytyivät, mutta nyt arvosanat
kerryttävät suoraan pisteitä.

4.3.2 Kiinnostavuuspisteet

Kiinnostavuus alaa kohtaan tulee näkyä hakupisteissä. Näinhän asia on silloinkin, kun
haetaan toisen asteen koulutukseen yhteishaussa. Suuntautumisopintojen valinnoissa
kiinnostavuus alaa kohtaan vaikuttaa pisteisiin seuraavasti:

1. hakutoive	3 p
2. hakutoive	2 p
3. hakutoive	1 p

4.3.3 Alakohtaiset pisteet

Ammattialakohtaiset pisteet, 0-3 pistettä, määräytyvät sen mukaan, mihin suuntautumisvaihtoehtoon opiskelija on hakeutumassa. Taulukossa 2 on esitetty, miten alakohtaiset pisteet määräytyvät suoraan tutkinnonosien arvosanoista. Esimerkiksi jos opiskelija hakee automaatioasentajaksi, pisteet tulevat suoraan asennuksen ja automaation perusteiden numerosta.

TAULUKKO 2. Ammattialakohtaisten pisteiden määräytyminen

Suuntautumisvaihtoehto	Opintokokonaisuus 10 ov
Automaatioasentaja	asennuksen ja automaation perustyöt
Hienomekaanikko	asennuksen ja automaation perustyöt
Koneistaja	koneistuksen perustyöt
Levyseppähitsaaja	levy- ja hitsaustöiden perusteet
Työvälinevalmistaja	koneistuksen perustyöt
Valumallinvalmistaja	koneistuksen perustyöt
Valaja	levy- ja hitsaustöiden perusteet

4.3.4 Tasapisteeet

Valintaprosessissa saattaa tulla tilanne, jossa useita hakijoita on samalla vertailupistemäärällä. Ohessa on järjestys, mitä asioita vertaamalla paremmuus silloin ratkaistaan:

1. Hakutoive
2. Ammatillisista tutkinnon osien arvosanoista laskettu yhteispistemäärä (koneistuksen perustyöt, asennuksen ja automaation perustyöt, levy- ja hitsaustöiden perusteet)
3. Alakohtainen pistemäärä
4. Asennoituminen
5. Matematiikka
6. Äidinkieli
7. Haastattelu

4.3.5 Pisteytyksen haasteita ja ongelmia

Haasteita pisteytykseen aiheuttavat normaalista opetussuunnitelmasta poikkeavasti opiskelevat opiskelijat. Näitä ovat käytännössä sellaiset opiskelijat, joilla on opiskelun alkaessa jo toisen asteen tutkinto, muita aikaisemmin suoritettuja opintoja tai he suorittavat parhaillaan muita opintoja, joista opiskelijalla on oikeus hakea osaamisen tunnustamista. Näitä opiskelijoita voi olla kaikkiaan noin 15-20 % kaikista ensimmäisen vuoden opiskelijoista. Jos opiskelijat ovat hakeneet ajoissa osaamisen tunnustamista, arvosanat ovat kevään hakutilanteessa valmiina opintokorteissa muutettuina ammattioppilaitoksen asteikkoon, jolloin niitä voidaan suoraan käyttää pisteytyksessä. Näin hyvin asia ei kuitenkaan aina ole.

5. TULOKSIA

5.1.1 Kyselyjen taustaa

Kyselyllä ja muilla selvityksillä on tarkoitus kartoittaa niitä ongelmia, jotka liittyvät suuntautumisopintojen valintoihin ja valintoihin liittyvään opinto-ohjaukseen, sekä tarkastella toteutuneiden valintojen merkitystä suhteessa myöhempään opiskelumotivaatioon. Hyvin usein oli törmätty tilanteeseen, missä opiskelija, joka ei ollut päässyt opiskelemaan 1. hakutoiveensa mukaisia suuntautumisopintoja oli lopettamassa opinnot kokonaan. Kyselytutkimuksella haettiin vastauksia siihen voidaanko opinto-ohjausta muuttamalla parantaa tilannetta.

5.1.2 Kyselyyn valitut

Tärkeimmäksi kohdejoukoksi valittiin ensisijaisesti ne kone- ja metallialan opiskelijat, jotka eivät päässeet suuntautumisopintojen valinnoissa ensimmäiselle hakutoiveelleen. Tähän tutkittavien kohdejoukkoon kuului ensimmäisen, toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoita yhteensä 67. He olivat kokeneet pettymyksen suuntautumisopintojen valinnoissa ensimmäisen opintovuoden keväällä. Kyselyyn osallistuvista ensimmäisen vuoden opiskelijat oli helpoin tavoittaa. Kyselyä tehtäessä he olivat hetkeä aikaisemmin kuulleet, etteivät olleet päässeet opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa.

Kyselyyn valituista ensimmäisen vuoden opiskelijoista vastasivat kaikki 24 opiskelijaa. Toisen vuoden opiskelijoiden kohdalla tilanne oli heikoin, sillä kyselyyn valituista tavoitettiin ainoastaan 6 opiskelijaa (taulukko 3) 22:n joukosta. Kolmannen vuoden opiskelijoista tavoitettiin 11 opiskelijaa (taulukko 4) 21:n joukosta. Koska kyselyyn osallistui toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoita yhteensä vain 17 opiskelijaa, yhdistettiin nämä yhdeksi ryhmäksi. Syitä siihen, miksi toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoita ei tavoitettu, on paljon, mutta valitettavan usein kyseinen opiskelija oli eronnut oppilaitoksesta. Voidaan kuitenkin todeta, että 41 vastaajan joukko on jo melko kattava, kaikkiaan 61 % kohdejoukosta. Kyselyiden vastaukset kerättiin vastausryhmittäin excel-taulukkoon, jolla niiden analysointi on helppoa. Tuloksissa vaakakakkeleilla (kuvioissa 1-6) on kysymykset numeroituna ja pystyakselilta näkyy tulos. Oppilaitoksemme opinto-ohjaajan Salme Lehtolan ehdotuksesta tehtiin vielä

erityyppinen kysely kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille. Kyselyllä haluttiin kartoittaa sitä, mitkä asiat vaikuttivat eniten opiskelijoiden päätökseen hakeutua haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoon, ja sitä, ovatko opiskelijat tehneet parhaansa päästäkseen opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa. Oppilaitoksessamme on ollut vallalla käsitys, että nuoret opiskelijat hakevat siihen suuntautumisvaihtoehtoon, johon parhaat kaveritkin hakevat, ja tämän asian paikkansa pitävyyteen haluttiin saada vastaus.

5.1.3 Kyselyyn valittujen 2. ja 3. vuoden opiskelijoiden opiskelutilanne

Nopeasti heräsi kysymys, miksi opiskelijoita ei tavoiteta kyselyä varten? Mikä on heidän opiskelutilanteessa, ovatko he päässeet opinnoissaan eteenpäin? Asiaa lähdettiin selvittämään opintotoimiston henkilöiden ja ryhmänohjaajien avulla Saatujen tietojen perusteella laadittiin taulukot 2 ja 3 siitä, mikä on toisen ja kolmannen vuoden kyselyyn valittujen opiskelijoiden opiskelutilanne.

TAULUKKO 3. Kyselyyn valittujen 2. vuoden opiskelijoiden opiskelun tilanne

Opiskelun tilanne	Lukumäärä
Eronneita	5
Keskeyttäneitä	2
Korjaamoprojektissa	1
Siltavalmennuksessa	1
Siirretty erityisryhmään	1
Sairaslomalla	1
Epäsäännöllinen koulunkäynti	4
Jokin muu syy	1
Säännöllinen koulunkäynti/haastateltu	6

TAULUKKO 4. Kyselyyn valittujen 3. vuoden opiskelijoiden opiskelun tilanne

Opiskelun tilanne	Lukumäärä
Eronneita	2
Keskeyttäneitä	3
Korjaamoprojektissa	1
Sairaslomalla	1
Epäsäännöllinen koulunkäynti	3
Säännöllinen koulunkäynti/haastateltu	11

5.1.4 Kyselyn suoritus

Lähtökohtana oli, että opiskelijat vastaavat samoihin kysymyksiin sekä kirjoittamalla vastaukset että antamalla samoihin kysymyksiin vastauksen pisteinä tuntemuksen mukaan asteikolla 1-5. Nuoret, niin kuin tutkimuksen kohdejoukko on, ovat eivät yleensä kirjoita pitkiä vastauksia ja siksi ei voinut odottaa paljon informaatiota sisältäviä vastauksia kyselyn ensimmäiseltä osuudelta. Osaa opiskelijoista haastateltiin myös suullisesti samalla kertaa, kun he vastasivat kyselyyn. Tämän tarkoituksena oli selvittää, miten kovan pettymyksen opiskelijat ovat kokeneet valinnoissa ja mikä on heidän opiskelumotivaationsa haastatteluhetkellä. Kirjoitetut vastaukset olivat pääsääntöisesti: *Juu, ei, kyllä, en osaa sanoa ja ei voisi vähempää kiinnostaa*, jopa kirosanoja käytettiin tässä kohdin.

Seuraavassa vaiheessa, (kysymyssarja A, liitteet 2 ja 4) opiskelijat vastasivat samoihin kysymyksiin, mutta nyt ympyröimällä asiaa heidän kohdallaan parhaiten kuvaavan vaihtoehdon. Näin saatujen tulosten perusteella on laadittu kuviot ja suoritettu vertailuja. Tämän tyyppiseen kyselyyn opiskelijan on kuitenkin helppo vastata miettimättä sen tarkemmin, mitä asia heille oikeasti merkitsee. Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan Harri Laaksosen ehdotuksesta laadittiin kyselyyn vielä yksi osio, jossa lähes samat kysymykset kysyttiin muodossa: ”Mikä merkitys tällä asialla on sinulle?” Kyselyn viimeisellä osiolla (kysymyssarja B, liitteet 2 ja 4) haluttiin kartoittaa sitä, onko kysytyillä asioilla mitään merkitystä nuorten keskuudessa, siis niin kuin he tapaavat sanoa: ”Onko mitään väliä?”

5.2 Kyselyn tuloksia

5.2.1 Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden kyselyjen kirjallisten osioiden tulokset

Kyselyt (liitteet 2 ja 4) alkoivat kirjallisella osuudella, jotka olivat hieman toisistaan poikkeavia sen mukaan, tehtiinkö kysely ensimmäisen vai toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoille. Tämän kyselyn tarkoituksena oli lähinnä selvittää niitä tunteja, joita pettymys valinnoissa opiskelijoille aiheuttaa, sekä miten tyytyväisiä he ovat olleet opiskeluun kone- ja metallialalla. Näihin kysymyksiin tuli vastauksia kovin vähän tai ne

olivat kovin lyhyitä, niin kuin arvata saattoi. Koska vastauksia oli kaikkiaan vähän, kyselyn tulokset siis yhdistettiin. Ohessa muutamia vastauksista:

Harmitti, mutta kyllä tämä vaihtoehto käy mihin pääsin.

Ei huvita enää yhtään.

Motivaatio kasvaa aina kun onnistuu, eli olen ihan hyvin motivoitunut.

Motivaatio on täysin nolla.

Alkuvuosi opiskelusta meni huonosti, nyt on motivaatiota.

Ainahan on kiva opiskella.

Pariin päivään ei ollut motivaatiota.

Toinenkin vaihtoehto oli ihan hyvä.

En kokenut asiaa suurena yllätyksenä.

Asiaan oli vain sopeuduttava.

Kyllähän se harmitti, yritin asennoitua silti positiivisesti.

Alan vaihto kävi mielessä.

Ajattelin, että kai se on pakko käydä koulu loppuun ja sitten kouluttautua tällä alalla eteenpäin.

Lievä pettymys.

Mielestäni vain ”mielistelevät” opiskelija pääsivät sinne mihin halusivat.

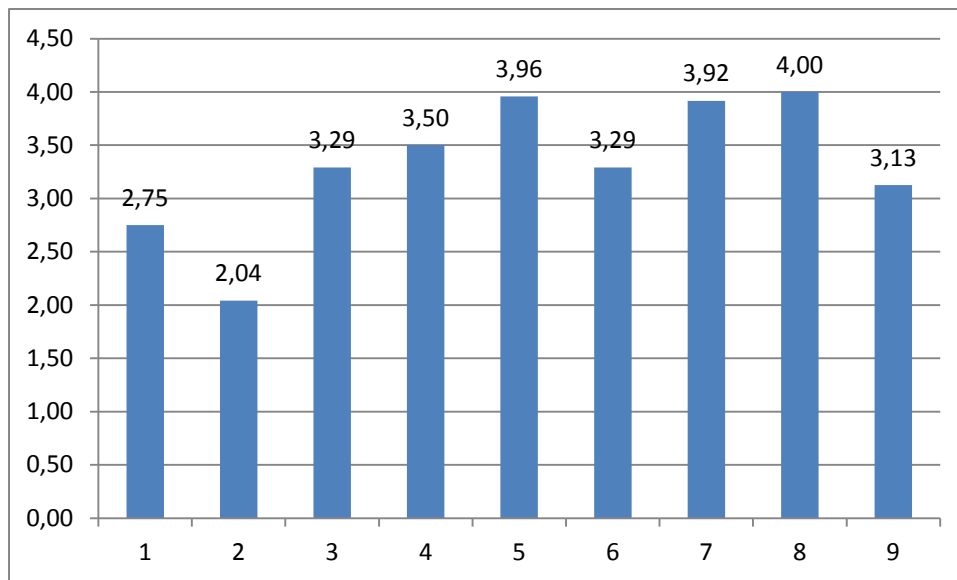
Opinto-ohjaukseen olen erittäin tyytyväinen, kone- ja metallialan vanhat opettajat taas kohtelivat naispuolisia opiskelijoita epäreilusti.

Tämän osion tärkein havainto oli, että välittömästi hakutulosten julkistamisen jälkeen vain muutamat opiskelijat harkitsivat opiskelun lopettamista kokonaan, vaikka he olisivat kokeneet melkoisen pettymyksen. Toisaalta vastauksista kävi myös ilmi, että pettymys lieventyi useimmilla vastanneista varsin nopeasti ajan myötä. Näistä tuloksista voidaan päätellä, että ensimmäiseltä hakutoiveelta putoaminen ei ollut opiskelijoille täysi katastrofi, mutta jonkun verran se harmitti lähes kaikkia opiskelijoita. Osaa opiskelijoista asia harmitti vielä kolmannen vuoden keväälläkin, vaikka valmistuminen oli jo lähellä.

5.2.2 Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyn kysymyssarjan A tulokset

Tässä osiossa huomiota kiinnitti eniten asia, että opiskelijat pitivät hyvänä ammattiopistossa saamaansa opinto-ohjausta (pylväs 8, arvo 4,00 kuviossa 1). Näin oli asia myös suuntautumisopintojen valintoihin liittyvässä ohjauksessa (pylväs 7, arvo 3,92, kuviossa1). Kun verrataan näin saatuja tuloksia 2. ja 3. vuoden opiskelijoiden tuloksiin (kuvio 3 ja liite 4), vastaavat luvut ovat 3,59 ja 3,53. Luvut ovat siis selkeästi alhaisemmat, mutta samoin hyvin lähellä toisiaan. Tulosten mukaan 1. vuoden opiskelijat pitivät opinto-ohjausta parempana kuin 2. ja kolmannen vuoden opiskelijat. Tämän perusteella voidaan luottaa siihen, että opinto-ohjaus on ollut hyvää, mutta varmasti kehitettävääkin löytyy.

KUVIO 1. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyn A tulokset

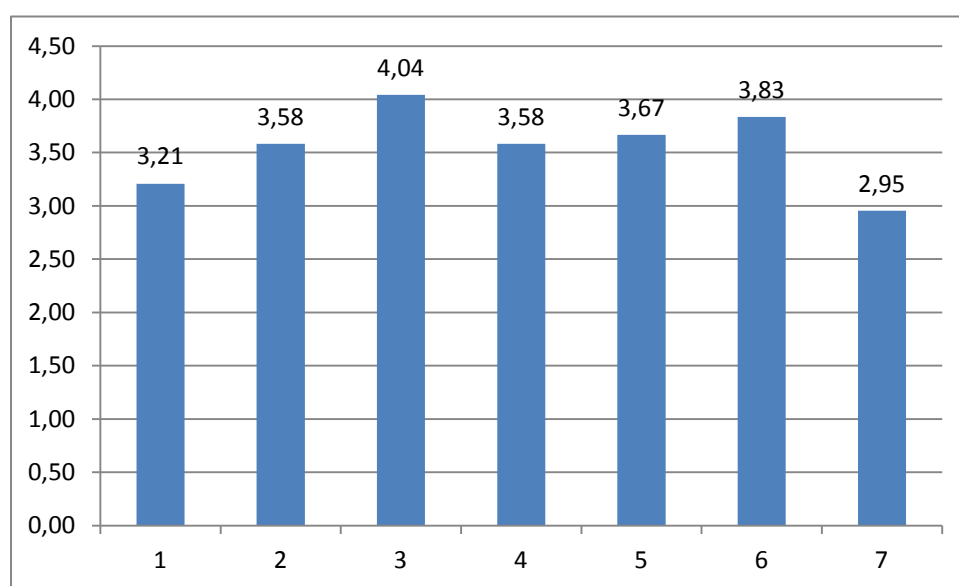
Kysymykset

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallasi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin?
2. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti?
3. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä?
4. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saiko riittävästi tietoa ja ohjausta?

5. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa?
6. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun)?
7. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saitko riittävästi tietoa ja ohjausta?
8. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa?
9. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun)?

5.2.3 Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyn B tulokset

Tämän osuuden tarkoitus oli selvittää, miten tärkeinä opiskelijat kokevat kysytyt asiat (liite 2), toisin sanoen millainen merkitys näillä asioilla on heidän elämässään. Tärkeänä opiskelijat kokivat sen, että he valmistuvat määräajassa ja pääsevät nopeasti työelämään (pylväs 3, arvo 4,04 kuviossa 2). Voidaan myös päätellä, että valinnat halutaan tehtävän opintomenestyksen perusteella (pylväs 6, arvo 3,83, kuviossa 2) eikä esimerkiksi arpomalla. Kun opiskelijoilta kysyttiin, tekivätkö he kaiken voitavansa päästäkseen opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa, (pylväs 7, arvo 2,95, kuviossa 2) vastauksesta voidaan helposti päätellä, että ihan tosissaan ei opiskella.

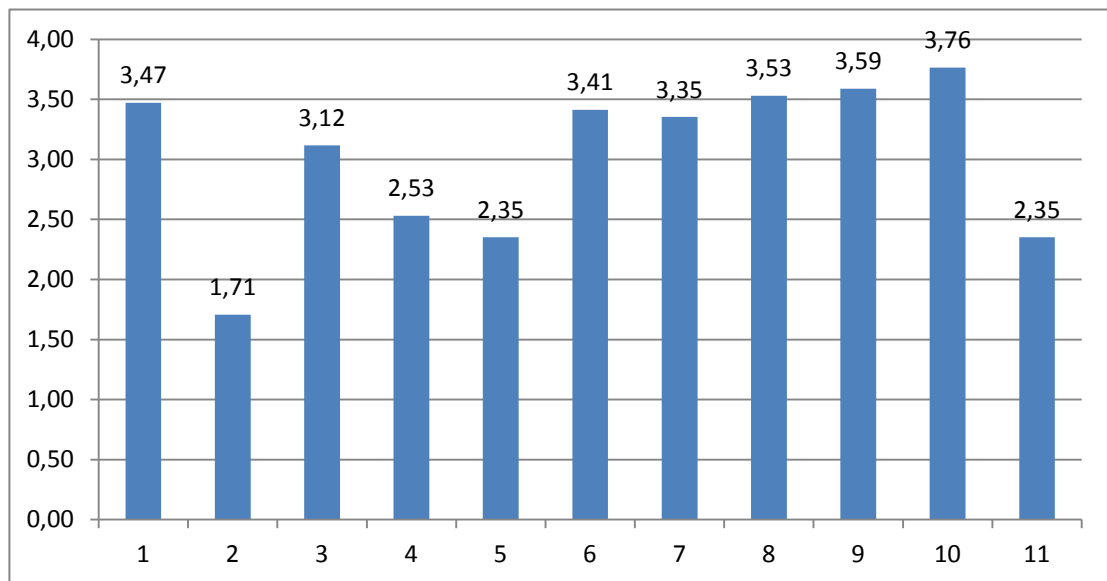
KUVIO 2. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyn B tulokset

Kysymykset

1. Minkälainen merkitys sinulle on, että et päässyt opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa?
2. Millainen merkitys opiskelulla on ollut sinulle ensimmäisen opiskeluvuoden aikana?
3. Onko sinulle tärkeää, että tulet valmistumaan määräajassa (3 vuodessa) ja pääset nopeasti työelämään, sekä ”kiinni ansioihin”?
4. Miten suuri merkitys opinnoissa onnistumisessa on hyvällä opinto-ohjauksella ja tiedottamisella?
5. Mitä merkitystä sinulle on suuntautumisopintojen valintojen oikeudenmukaisuudella?
6. Voitaisiinko suuntautumisopintojen valinnat tehdä ilman pisteytystä, esimerkiksi arpomalla?
7. Teitkö kaiken voitavasi ensimmäisen opiskeluvuoden aikana päästäksesi opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa?

5.2.4 Toisen ja kolmannen opiskeluvuoden opiskelijoiden kyselyn A tulokset

Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoilta kysyttiin lähes samat kysymykset kuin ensimmäisen vuoden opiskelijoilta, pieniä muutoksia niihin tietysti oli tehty, olihan valintojen tekemisestä kulunut kolmannen vuoden opiskelijoiden kohdalla jo kaksi vuotta. Merkittäviä huomioita vastauksissa oli, kun kysyttiin tuntemuksia heti valintojen jälkeisenä ajankohtana ja kysymys oli: ”Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan?” Suurimmaksi osaksi oltiin sitä mieltä, että tämä ajatus ei tullut mieleen (pylväs 2, arvo 1,71, kuviossa 3).

KUVIO 3. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden kyselyn A tulokset

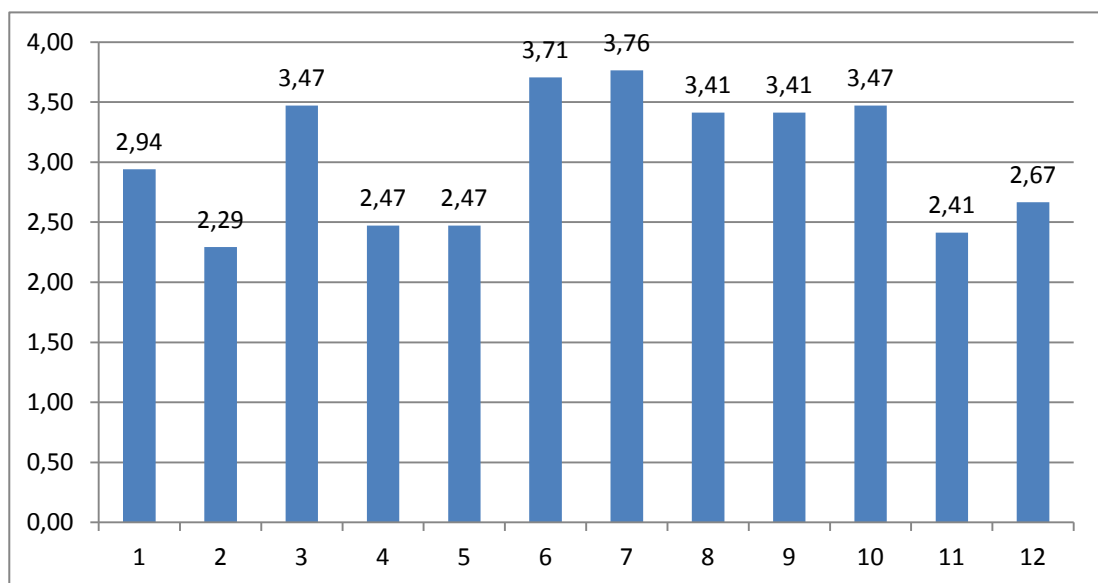
Kysymykset

Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallasi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin?

1. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan?
2. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti?
3. Miten suhtauduit valintaan viikon kuluttua?
4. Mitä ensimmäiseltä hakutoiveelta ”putoaminen” vaikutti opiskelumotivaatioon heti 2. opiskeluvuoden alussa?
5. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä?
6. Tuletko valmistumaan määräajassa (3 vuodessa)?
7. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi?
8. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saiko riittävästi tietoa ja ohjausta?
9. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa?
10. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun)?

5.2.5 Toisen ja kolmannen opiskeluvuoden opiskelijoiden kyselyn B tulokset

Tässäkin kyselyn kohdassa nousi esiin se, että opiskelijat kokivat tärkeänä sen, että valmistuvat määräajassa ja pääsevät nopeasti työelämään (pylväs 7, arvo 3,76 kuviossa 4). Kun kysyttiin, että mikä merkitys on sillä, menevätkö valinnat tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, oli arvo 3,47 (pylväs 3, kuviossa 4), mutta kun kysyttiin, menivätkö valinnat opiskelijan mielestä tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, saatiin arvo 3,12 (pylväs 3, kuviossa 3). Voidaan siis päätellä, että valintojen oikeudenmukaisuuteen ei ehkä täysin luoteta, mutta asiaa kyllä pidetään merkityksellisenä.

KUVIO 4. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden kyselyn B tulokset

Kysymykset

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallesi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin? (=1. hakutoiveelta putoamisen merkitys)
2. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan? (=opiskelun merkitys)
3. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti? (=oikeudenmukaisuus)
4. Miten suhtauduit valintaan viikon kuluttua? (=ajan merkitys, muuttuiko mieli ajan kuluessa?)

5. Mitä ensimmäiseltä hakutoiveelta ”putoaminen” vaikutti opiskelumotivaatioon heti
2. opiskeluvuoden alussa? (=ajan merkitys, muuttuiko mieli ajan kuluessa?)
6. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä? (=mikä merkitys opiskelulla on elämässäsi?)
7. Tuletko valmistumaan määräajassa (3 vuodessa)? (=valmistumisen merkitys)
8. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi? (=ammattilypeys, ammattitaidon hankkiminen)
9. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saitko riittävästi tietoa ja ohjausta? (=opinto-ohjaus ja opinnoista tiedottaminen)
10. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa?
(=opetus ja opinto-ohjaus)
11. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun)?
12. Teitkö kaiken voitavasi ensimmäisen opiskeluvuoden aikana päästäksesi opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa?

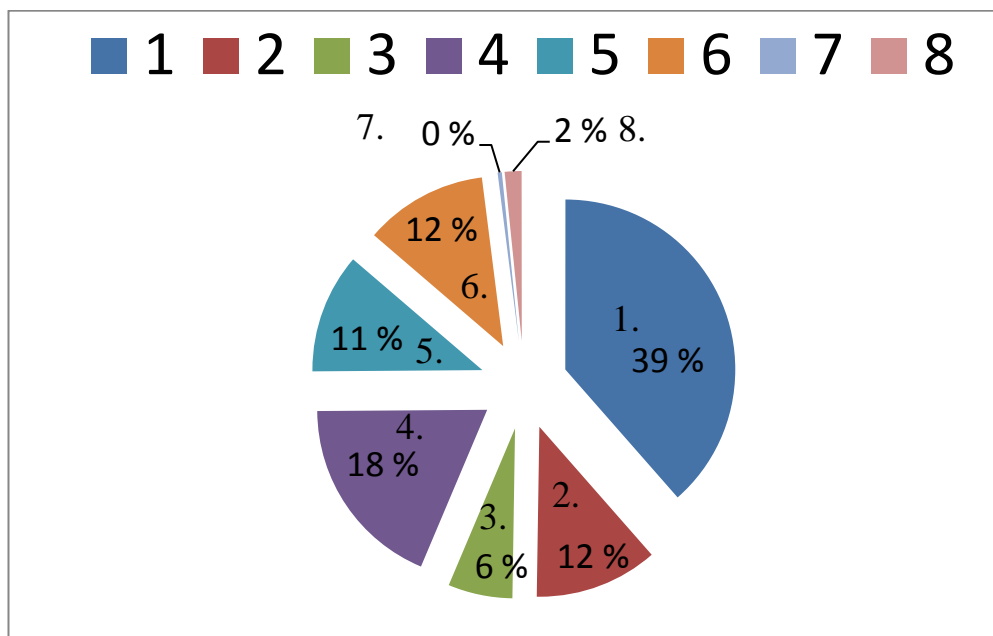
5.2.6 Suuntautumisopintojen valintaan vaikuttavat asiat

Kysely (liite 3) tehtiin kaikille ensimmäisen vuoden opiskelijoille heti valintojen julkistamisen jälkeen. Tämän kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa kone- ja metallialan opiskelijoiden suuntautumisopintojen valintaan vaikuttavia asioita. Jos kyselystä olisi tehty sellainen, että olisi kysytty vain yhtä eniten vaikuttavaa asiaa, vastaukseksi olisi todennäköisesti tullut lähes kaikilta sama vaihtoehto (ammattiala kiinnostaa minua aidosti). Kun kysymys asetettiin niin, että vaihtoehtoista tuli valita kolme päätökseen eniten vaikuttavaa asiaa, saatiin ”näkyviin” taustallakin vaikuttavat asiat. Tämä kysymyksen asettelu aiheutti tietysti ongelmia, miten vastauksia tulee tulkita. Ratkaisin asian niin, että vastauksissa eniten päätökseen vaikuttanut asia antoi kolme pistettä, toiseksi eniten kaksi pistettä ja kolmanneksi eniten yhden pisteen. Näin saadut pisteet laskettiin yhteen ja tuloksissa on esitetty eri vastausten saama pistemäärä prosenteissa. Ryhmän- ja opinto-ohjaajien keskuudessa on ollut yleinen käsitys, että nuoret opiskelijat sopivat valinnat kaveripiirissä, eli valitaan sama vaihtoehto, jonka hyvät

kaveritkin valitsevat. Tämä päätelmä ei kyllä saa vahvistusta tässä kyselyssä, se nähdään tuloksista kuvion 3 kohdasta 7. Tulosten mukaan, mikä selviää myös kuviosta 6, valintaan vaikutti eniten aito kiinnostus ammattialaa kohtaan, se sai kyselyssä 39 % annetuista pisteistä.

Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden mukaan suuntautumisopintojen valintaan vaikutti kysytyt asiat seuraavasti:

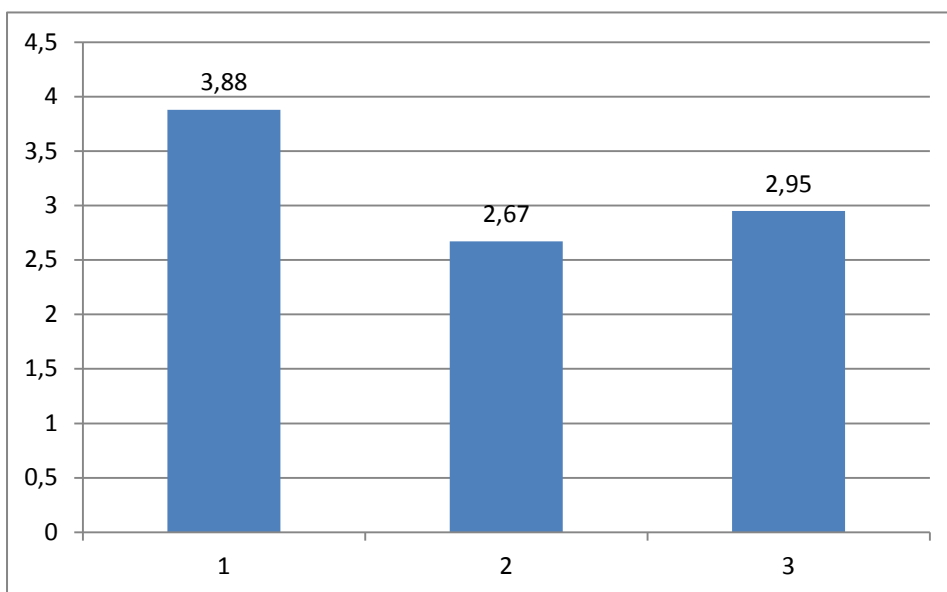
1. Ammattiala kiinnostaa minua aidosti (39 %).
2. Kyseisen ammattialan opettaja 1. vuoden aikana oli innostava ja opetus oli hyvää (12 %)
3. Vanhemmat, sukulaiset (tai tuttavat) kehottivat valitsemaan tämän vaihtoehdon (6 %).
4. Ammattialalla on hyvät työllisyysnäkymät ja hyvä palkkaus (18 %).
5. Kiinnostuin alasta hyvän ja mielenkiintoisen esittelyn jälkeen (11 %).
6. Osasin työpajalla tehtävät harjoitustyöt hyvin ja päättelin siksi alan sopivan minulle (12 %)
7. Hyvä kaveri valitsi saman vaihtoehdon (0 %).
8. Jotakin oli valittava ja minulle ei ole merkitystä, mihin tulen valituksi (2 %)

KUVIO 5. Suuntautumisopintojen valintaan vaikuttavat asiat

5.2.6 Opiskelijoiden motivaatio opiskeluun päästäkseen 1. hakutoiveelle

Niin kuin edellä on esitetty, ratkaisevaa ensimmäiselle hakutoiveelle pääsemisessä on opintomenestys ensimmäisen opintovuoden aikana. Kiinnostava kysymys oli, opiskelivatko ne opiskelijat tosissaan, jotka eivät päässeet opiskelemaan haluamalleen hakutoiveelle. Kyselyssä vertailuryhmäksi otin 1. vuoden kaikki opiskelijat (liitteet 2 ja 3) eli koko ikäryhmän, riippumatta siitä, pääsivätkö he ensimmäiselle hakutoiveelle vai eivät. Heille esitettiin kysymys: ”Teitkö kaiken voitavasi ensimmäisen opiskeluvuoden aikana päästäksesi opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa?” Tässä ryhmässä tulos oli 3,88 (pylväs 1, kuviossa 6). Vertailuryhmänä olivat ne toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat jotka eivät olleet päässeet ensimmäiselle hakutoiveelleen. Tämän vastaava tulos oli 2,67 (pylväs 2, kuviossa 6). Hyvin sama tulos saatiin myös ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kohdalla niiden osalta, jotka eivät päässeet ensimmäiselle hakutoiveelleen, tulos 2,95 (pylväs 3, kuviossa 6). Tuloksista voidaan siis päätellä, että ne opiskelijat, jotka eivät päässeet ensimmäiselle hakutoiveelleen, eivät opiskelleet tosissaan.

KUVIO 6. Opiskelijoiden motivaatio opiskeluun päästäkseen 1. hakutoiveelle

6. OPINTO-OHJAUKSEN TEHTÄVÄT LUKUVUODEN AIKANA

6.1 Opinto-ohjauksen tehtävät ja tavoitteet

Opinto-ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan oppimista ja ammatillista kasvua opintojen eri vaiheissa niin, että opiskelija pystyy itsenäisesti tekemään valintoja sekä arvioimaan valintojensa merkitystä koulu- ja työuransa kannalta. Opinto-ohjauksen lähtökohtana on ajatus, että jokaisella opiskelijalla on tarvittaessa yksilöllinen opiskelupolku, jota ohjaus tukee. Opinto-ohjauksen tavoitteet, sisällöt ja toimintatavat vaihtelevat seuraavissa vaiheissa:

- opintoja edeltävä vaihe
- opintojen aloitusvaihe
- opintojen etenemisvaihe
- opintojen päättö- ja seurantavaihe

(<https://intra.2aste.tampere.fi>, opetussuunnitelman yhteinen osa, s.19)

Edellä esitettyjen opinto-ohjauksen periaatteiden mukaan oli tarpeellista laatia opinto-ohjaukseen aikataulu (kuvio 4) ammattialan opinto-ohjaajan tehtävistä ensimmäisen lukuvuoden aikana, eli toisin sanoen tuli selvittää, mitä informaatiota opiskelijat tarvitsevat missäkin opintovuoden vaiheessa ja kenen tehtävä sitä on antaa

6.1.1 Ohjaus opintojen aloitusvaiheessa

Opintojen aloitusvaiheen ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija sitoutuu opiskeluun ja kehittyy aktiiviseksi sekä vastuulliseksi toimijaksi.

- perehtyminen tutkintoon, arviointiin sekä muihin opiskeluun liittyviin ohjeisiin (opiskelijat, ryhmänohjaajat, opettajat, opinto-ohjaajat)
- sitoutuminen opiskeluun (opiskelijat, ryhmänohjaajat)
- opiskelusuunnitelman (HOPS, HOJKS ja henkilökohtaistaminen) laadinta, arviointi ja seuranta (opiskelijat, alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajat, ryhmänohjaajat, erityisopetuksesta vastaavat opettajat, opinto-ohjaajat, opettajat, koulutusalaohjaaja)
- opintososiaaliset asiat (opintotoimistot, kuraattorit, opiskelijatutorit)
- sisäinen tiedottaminen, esim. opiskelijan opas, intranet, opiskelijayhdistykset, oppilaskunta (ryhmänohjaajat, opintotoimisto, koulutuspäälliköt, opinto-ohjaajat, kuraattorit, oppilaskuntaa ohjaava opettaja, opiskelijatutorit, opiskelija-edustajat)
- aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (opinto-ohjaajat, opettajat)
- henkilökohtaisissa asioissa ja opiskeluvaikeuksissa ohjaaminen ja tukeminen (opinto-ohjaajat, kuraattorit, psykologi, opiskelijahuoltoryhmä, opiskelijatutorit)
- opintorekisteripalvelut (opintotoimisto)

(<https://intra.2aste.tampere.fi>, opetussuunnitelman yhteinen osa, s.19)

Opiskelun aloitusvaihe on erittäin tärkeä opinto-ohjauksen kannalta ja siihen pitää panostaa entistä enemmän. Jos opiskelijalla on heti alusta lähtien selvää, miten opinnot etenevät ja hänellä on positiivisia kokemuksia opiskelun suhteen, se yleensä myös näkyy myös motivaatiossa. Uusien opiskelijoiden alkuinfoon, mitä on selvitetty kohdassa 6.2, tulee panostaa kunnolla, tuleva suuntautumisopinnot hakumenettely sekä siihen liittyvä pisteytys ja eri ammattialojen terveyshaitat pitää tulla selväksi kaikille opiskelijoille.

6.1.2 Ohjaus opintojen aikana

Opintojen aikaisen ohjauksen tavoitteena on, että opiskelijalle kehittyy ammatti-identiteetti ja luottamus itseensä sekä halu ja taito elinikäiseen kasvuun ja oppimiseen. Opiskelija saa ohjausta valintojen tekemisessä, työssäoppimisessa sekä näytöissä ja hän kykenee hakemaan ohjausta muuttuvissa elämäntilanteissa.

Henkilökohtainen ohjaus:

- HOPSn/HOJKSn/henkilökohtaistamisen seuranta, arviointi ja tarvittaessa muutosten tekeminen (ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, opettajat)
- henkilökohtaisissa asioissa ja opiskeluvaikeuksissa ohjaaminen ja tukeminen (ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, kuraattorit, psykologi, opiskelijahuoltoryhmä, opiskelijatutorit)
- opintosuoritusasiat (ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, opintotoimisto)
- opintojen keskeyttäminen ja/tai oppilaitoksesta eroaminen (ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, kuraattorit, koulutuspäälliköt, opiskelijavalintajanos/opiskelijahuoltoryhmä, opintotoimisto)
- tieto- ja informaatiopalvelut esim. kansainvälinen toiminta, opiskelu muualla (opintotoimisto, ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, kuraattorit, kansainvälisistä asioista vastaavat, kirjastohenkilöstö)

Ryhmäohjaus:

- opiskeluun ja oppimiseen ohjaaminen (ryhmänohjaajat, opettajat, opinto-ohjaajat)
- ammattiin kasvaminen (opiskelijat, ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, opettajat)
- valinnaisten opintojen ja koulutusohjelmavalintojen ohjaaminen (ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, opiskelijatutorit, opettajat)

Tiedottaminen ja yhteydenpito:

- tiedottaminen opiskelijoille esimerkiksi opiskelijoiden kyselytunnit ja oppilaitoksen henkilöstölle sekä opiskelijan huoltajille ohjaukseen kuuluvissa asioissa esimerkiksi kotiväen tilaisuudet (ryhmänohjaajat, opintotoimisto, opinto-ohjaajat, kuraattorit)
- yhteydenpito Tampereen ammattiopiston sisällä ohjaustoiminnan kannalta keskeisissä asioissa (opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat, kuraattorit, tutoropiskelijat)
- yhteydenpito elinkeino- ja eri sidosryhmiin sekä työ- ja elinkeinotoimistoon (koulutuspäälliköt, opintotoimisto, opinto-ohjaajat, yhdysopettajat, opettajat, kuraattorit) (<https://intra.2aste.tampere.fi>, opetussuunnitelman yhteinen osa, s.19).

6.2 Uusien opiskelijoiden alkuinfo

Uusille opiskelijoille pidetään ensimmäisen opiskelukuukauden aikana infotilaisuus, joka on parasta pitää ryhmäkohtaisesti. Kun infotilaisuus pidetään ryhmäkohtaisena, hiljaisemmatkin opiskelijat uskaltavat kysyä heitä askarruttavia kysymyksiä. Tässä tilaisuudessa 1. opintovuodesta vastaava ammattialan opinto-ohjaaja käy läpi pisteytyksen (liite 5) ja painottaa sitä, mikä merkitys opiskelumenestyksellä on tulevilla valinnoissa.

Ammattialakohtaiset terveyshaitat (liite 9) käydään läpi tässä tilaisuudessa, ja niitä opiskelijoita joilla on tulevaan ammattiin liittyviä terveyshaittoja, pyydetään kertomaan niistä kouluterveydenhuollon terveystarkastuksessa. Jos opiskelijalla on selkeä ammatinvalintaan liittyvä terveyshaikka, asiasta keskustellaan myös koululääkärin kanssa. Opinto-ohjaaja käy myös läpi sen, miten hakumenettely etenee 1. opiskeluvuoden aikana. Tämän infotilaisuuden tulee olla positiivinen ja opiskelijoita motivoiva.

6.3 Tutustumiset alan yrityksiin

Jotta opiskelijat motivoituvat opiskelemaan omaa ammattialaansa parhaalla mahdollisella tavalla, kannattaa heidät tutustuttaa heti opintojen alkuvaiheessa paikallisiin yrityksiin. Yrityksissä vierailuista vastaavat henkilöt ovat yleensä varsin kiireisiä, joten yhteydenotot kannattaa tehdä keskitetysti, siis yksi henkilö sopii ajankohdat useampien ryhmien kohdalla. Käytännössä tämä työ on opinto-ohjaajan tehtävä. Hän siis katsoo lukujärjestyksistä ryhmille sopivia aikoja ja sovittaa ne yhteen yrityksen yhteyshenkilön kanssa.

6.4 Tutustumiset suuntautumisopintoihin

Vuodenvaihteen jälkeen, viimeistään helmikuun loppuun mennessä opiskelijat tutustutetaan eri suuntautumisvaihtoehtoihin oppilaitosympäristössä. Tämä hoidetaan niin, että opiskelijaryhmät käyvät ryhmänohjaajansa johdolla niissä opetustiloissa (kuva 2, sivu 32 ja kuva 3 sivu 33) joissa opetus tapahtuu 2. ja 3. opiskeluvuoden aikana. Näissä tilaisuuksissa suuntautumisopintojen ammattiaineiden opettaja pitää 10-30 minuutin infon ammattialasta, minkä jälkeen opiskelijoilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Tämän tutustumistilaisuuden päätavoite on antaa tietoa opiskelijoille eri ammateista ja opiskelusta niihin.

KUVA 2. Valumallinvalmistajaksi opiskeleva opiskelija työpajalla (Ari Mäkinen, 2011)

KUVA 3. Valajaksi opiskelevat opiskelijat työpajalla (Ari Mäkinen, 2011)

6.5 Esihaku

Suuntautumisopintoihin tutustumisen jälkeen opiskelijat täyttävät esihakulomakkeet (liite 7), joihin he laittavat ensimmäisen kerran suuntautumisvaihtoehdot haluamaansa toivejärjestykseen. Esihaun tarkoituksena on antaa tietoa oppilaitokselle siitä, millaista halukkuutta esiintyy opiskelijoiden keskuudessa heidän hakeutuessaan suuntautumisopintoihin. Esihaun tulosten perusteella oppilaitos päättää tulevan syksyn ryhmistä ja ryhmien koosta. Esihakutilanteessa opiskelijoita ei pisteytetä, eikä heille kerrota tuloksista. Esihaun hyöty opiskelijoille tulee siitä, että heidän on tosissaan mietittävä eri suuntautumisvaihtoehtoja jo tässä vaiheessa.

6.6 Uuden lukuvuoden suunnittelu

Esihaun tuloksien perusteella lähtee uuden lukuvuoden suunnittelu 2. opiskeluvuoden osalta. Esihakutilanteessa kartoitetaan samalla opiskelijoiden tilannetta kysymällä

ryhmänohjaajilta, onko kaikilla ryhmän opiskelijoilla mahdollisuus siirtyä opiskelemaan toisen vuoden opintoja vai pitääkö joidenkin opiskelijoiden jatkaa vielä 1. vuoden opintoja. Samalla päätetään myös se, kuinka monta ryhmää perustetaan ja mihin suuntautumisvaihtoehtoihin uudet ryhmät tullaan perustamaan.

6.7 Varsinainen haku

Varsinaiset hakulomakkeet (liite 8) opiskelijat täyttävät ja palauttavat ryhmänohjaajille huhtikuun loppuun mennessä. Ryhmänohjaajat merkitsevät arvioinnin yhteenvetolistan mukaan hakulomakkeisiin tarvittavat arvosanat pisteiden laskemista varten. Jos opintojaksoja on kesken, ryhmänohjaaja pyytää jakson opettajalta ennakoarviona puuttuvan arvosanan. Ryhmänohjaaja antaa vielä omana arvionaan asennoitumisnumeron ja laskee pisteet yhteen ja palauttaa hakulomakkeet 1. opintovuoden ammattialan opinto-ohjaajalle. Lopulliset valinnan tulokset julkistetaan opiskelijoille toukokuun loppuun mennessä ennen kesäloman alkua.

6.8 Lukuvuoden aikataulu

Jotta ammattialan opinto-ohjaaja muistaa kaikki hoidettavat tehtävät lukuvuoden aikana, tai jos hän haluaa havainnollistaa niitä muille, kuviossa 4 tehtävät on sijoitettu aikataulun muotoon. Aikataulusta on helppo seurata lukuvuoden aikana, mikä vaihe on menossa ja mitä seuraavaksi pitää tehdä.

	Syksy					Kevät				
Vaihe	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05
Uusien opiskelijoiden alkuinfo										
Tutustumiset alan yrityksiin										
Tutustumiset suuntautumisopintoihin										
Esihaku										
Uuden lukuvuoden suunnittelu										
Varsinainen haku										
Pisteytys ja tulosten julkistaminen										

KUVIO 4. Aikataulu ammattialan opinto-ohjaajan tehtävistä lukuvuoden aikana

7. TULOSTEN TARKASTELUA JA ANALYSOINTIA

7.1 Kyselyn tulosten analysointi

Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, voisiko ensimmäisen opiskeluvuoden aikana tapahtuvissa suuntautumisopintojen valinnoissa koetut pettymykset tai muut opinto-ohjaukseen liittyvät asiat olla syynä motivaation laskuun toisen ja kolmannen opintovuoden aikana. Kun tarkastellaan kyselyn tuloksia, voidaan sanoa, että opinto-ohjausta pidettiin yleisesti hyvänä. Ainahan isosta joukosta löytyy joku, joka ei ole tyytyväinen saamaansa kohteluun, mutta kritiikkiä tuli varsin vähän siitä, että jokin asia olisi hoidettu tältä osin huonosti.

Pettymykset toteutuneiden valintojen suhteen vaihtelivat täysin laidasta laitaan. Osalle se ei ollut varsinainen pettymys, mutta heidän tilanteensa oli usein sellainen, että heidän toinen hakuvaihtoehtonsa oli heille lähes yhtä mieluinen kuin ensimmäinenkin. Osa otti valinnoissa koetun pettymyksen todella raskaasti. He saattoivat miettiä jopa opiskelun lopettamista kokonaan tai asia harmitti heitä vielä kolmannen vuoden lopussakin. Nämä koetut pettymykset voivat olla myös osasyynä opiskelun lopettamiseen kokonaan tai opiskelumotivaation laskuun. Monien osalla tilanne oli kuitenkin se, että lievä pettymyksen tunne meni melko nopeasti ohi ja ajan myötä he alkoivat pitää omaa suuntautumisvaihtoehtoa sopivana vaihtoehtona juuri heille. Kyselyn perusteella (pylväs 7, arvo 3,35, kuviossa 3) voidaan myös päätellä, että jo lähellä valmistumista olevat opiskelijat olivat ylpeitä tulevasta ammatistaan, joten ammatillinen kasvu ja ammatti-identiteetti näyttää toteutuneen heidän kohdallaan.

7.2 Opinto-ohjauksen kehittäminen

Opinto-ohjauksen osalta suurin haaste kehittämisessä oli siinä, miten saada opiskelijat hakeutumaan eri suuntautumisvaihtoehtoihin. Valintojen yhteydessä huomasimme liian usein tilanteen, jossa suurin osa opiskelijoista hakeutui kaikista ohjaustoimista huolimatta samoihin vaihtoehtoihin ja vähemmän suosiossa oleviin ei juuri kukaan. Tämä tilanne myös aiheutti isolle osalle opiskelijoista pettymyksiä, koska he eivät päässeet opiskelemaan haluamaansa suuntautumisvaihtoehtoa. Paras ratkaisu tähän

asiaan on entistä parempi tutustuttaminen eri suuntautumisvaihtoehtoihin, esimerkiksi yrityskäyntien avulla. Siellä mielenkiinto voi aidosti herätä ja siten myös motivaatio alaa kohtaan.

Toisaalta oli myös tilanteita, joissa opiskelija oli hakeutumassa selvästi väärään suuntautumisvaihtoehtoon opiskelijan kykyihin nähden. Tähän asiaan auttaa parhaiten opiskelijoiden henkilökohtainen ohjaus, joka opinto-ohjaajan pienillä resursseilla on haasteellista toteuttaa, joten ainoaksi keinoksi jää resurssien lisääminen.

7.3 Uuden pisteytyksen toimiminen

Pisteytystä laadittaessa työssä on otettu mallia toisen asteen yhteishausta, joten se on mahdollisimman oikeudenmukainen ja opiskeluun motivoiva niin kuin sen tuleekin olla. Uutta pisteytystä kokeiltiin ensimmäisen kerran kevään 2011 suuntautumisopintojen valinnoissa ja se toimi erinomaisesti. Nyt saadaan opiskelijoiden pisteet hajoamaan laajemmalle, ja erottelukyky on huomattavasti parempi aikaisempaan verrattuna. Tasapisteissä olevia opiskelijoita ei tarvinnut erotella muilla vertailuilla lainkaan.

7.4 Toimintamalli suuntautumisopintojen valinnoissa

Kehittämistyössä tuli miettiä, voidaanko ryhmän- ja opinto-ohjaajien tehtäviä helpottaa suuntautumisopintojen valintoihin liittyvissä asioissa ja mihin ajankohtaan eri tehtävät sijoittuvat lukuvuoden aikana. Ryhmänohjaajien työn pienentäminen ei ollut helppoa. Ainoa parannus, joka helpottaa ryhmänohjaajien työtä, on exel-ohjelman avulla laadittu ”sähköinen hakulomake”, missä ohjelma laskee siihen syötetyt opiskelijan arvosanat valmiiksi vertailupistemääräksi.

Opinto-ohjaajan tehtävistä on laadittu aikataulu (kuvio 4, sivu 30) joka on myös testattu kevään ja syksyn 2011 aikana. Aikataulu on hyvin toimiva ja sitä voidaan käyttää tekemättä siihen muutoksia.

8. YHTEENVETO

8.1 Tavoite

Tärkein opinnäytetyölle asetettu tavoite oli suuntautumisopintojen valintojen pisteytyksen muuttaminen oikeudenmukaiseksi opiskelijoita kohtaan. Muut asetetut tavoitteet olivat suuntautumisopintojen valintoihin liittyvän opinto-ohjauksen kehittäminen ja valintoihin liittyvän työmäärän vähentäminen.

8.2 Tulokset

Kehitetty malli todettiin toimivaksi ja hyväksi ja jatkossa suuntautumisopintojen valinnat tullaan tekemään Tampereen ammattiopiston kone- ja metallialalla opinnäytetyön tuloksena kehitettyä toimintamallia ja siihen liittyvää ohjeistusta noudattaen.

8.3 Kehitettävää

Kehitettävääkin jäi. Valintaprosessin työmäärä on vielä liian iso ryhmän- ja opinto-ohjaajille, ja heidän työnsä helpottamista tulee vielä miettiä, mahdollista olisi kehittää ohjelma, joka pyöräyttää valinnat kohdalleen siihen syötettyjen tietojen perusteella.

LÄHTEET

Painetut lähteet

1. Anna, Laine & Outi, Ruishalme & Pirjo, Salervo & Tuula, Sivén & Päivi, Välimäki 2008. Opi ammattiin. Oppimateriaalit. 1.-2. painos, WSOY. Helsinki
2. Alasuutari, Pertti. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino, 1999, Jyväskylä: Gummerus
3. Metsämuuronen, Jari. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia-sarja 4. 3. uudistettu painos. International Methelp Ky. Gummerus kirjapaino Oy. Jyväskylä 2008

Julkaisemattomat lähteet

4. Työryhmän palaverimuistiot

Sähköiset lähteet

5. <http://www.tao.tampere.fi/>
6. <http://ktweb.tampere.fi>

LIITTEET

- Liite 1: Kone- ja metallialan perustutkinto 1. vuoden opinnot yht. 40 ov
- Liite 2: Haastattelu-/kyselytutkimus kone- ja metallialan 1. vuoden opiskelijoille
- Liite 3: Kyselytutkimus kone- ja metallialan 1. vuoden kaikille opiskelijoille
- Liite 4: Haastattelu/kyselytutkimus kone- ja metallialan 2. ja 3. vuoden opiskelijoille
- Liite 5: Pisteytys haettaessa suuntautumisopintoihin
- Liite 6: Aikataulu ja toimintaohjeet ryhmänohjaajille suuntautumisopintojen valinnoissa
- Liite 7: Esihakulomake
- Liite 8: Hakulomake
- Liite 9: Terveyshaitat, jotka rajoittavat hakua suuntautumisopintoihin

Kone- ja metallialan perustutkinto 1. vuoden opinnot yht. 40 ov

Asennuksen ja automaation perustyöt 10 ov

Asennustekniikka 3

Hydrauliikka ja pneumatiikka 3

Sähkötekniikka 2

Koneenpiirustus 1

Materiaalitekniikka 1

Koneistuksen perustyöt 10 ov

Manuaalityöstö 6

Konepajatekniikka 1

Koneenpiirustus 1

Tuotantovalmiudet 1

Materiaalitekniikka 1

Levy- ja hitsaustöiden perustyöt 10 ov

Levy- ja hitsaustyöt 8

Koneenpiirustus 1

Tuotantovalmiudet 1

Työelämävalmiudet 3 ov

Tuotantoautomaatio 1

CAD-piirtäminen 1

Tietotekniikka

YHTEISET OPINNOT 7 ov

Äidinkieli 1

Matematiikka 1

Matematiikka 2

Fysiikka ja kemia 1

Englanti 1

Taide ja kulttuuri

Liikunta

HAASTATELU-/KYSELYTUTKIMUS KONE- JA METALLIALAN 1. VUODEN OPISKELIJOILLE

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa kone- ja metallialan opiskelijoiden toteutuneiden suuntautumisopintojen valintojen, sekä valintoihin liittyvän opinto-ohjauksen merkitystä opiskelumotivaatioon. Kysely tehdään niille opiskelijoille jotka eivät päässeet opiskelemaan suuntautumisopintoja 1. hakutoiveelleen.

Käy ensin tämän sivun kysymykset läpi, sekä kirjaa tähän samalla sellaiset kommentit muistiin jotka eivät tulisi esille muissa vastauksissa. Samat kysymykset toistuvat seuraavalla sivulla.

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallesi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin ?

---

2. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan ?

---

3. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ?

---

4. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä ?

---

5. Uskotko valmistumasi määräajassa (3 vuodessa) ?

---

6. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi ?

---

7. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saitko riittävästi tietoa ja ohjausta ?

---

8. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa ?

---

9. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun) ?

KYSYMYSSARJA A

Vastaa kysymyksiin antamalla niistä 1-5 pistettä ympyröimällä vaihtoehto tuntemuksesi mukaan. Vastaa ensin kysymyssarjaan A. Huom ! Vastauksesi ovat tärkeitä oppilaitoksen kehittämisen kannalta.

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallesi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin ?

Ei harmittanut = 1

Harmitti suunnattomasti = 5

1   2   3   4   5

2. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan ?

Ei käynyt = 1

Olin varma lopettamisesta = 5

1   2   3   4   5

3. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ?

Ei mennyt = 1

Kyllä, täysin oikeudenmukaisesti = 5

1   2   3   4   5

4. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä ?

Ei voisi vähempää kiinnostaa = 1

Täysin motivoitunut = 5

1   2   3   4   5

5. Tuletko valmistumaan määräajassa (3 vuodessa) ?

En missään tapauksessa = 1

Tulen, jos ei tule yllätyksiä = 5

1   2   3   4   5

6. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi ?

En laisinkaan = 1

Erityisen ylpeä = 5

1   2   3   4   5

7. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saiko riittävästi tietoa ja ohjausta ?

En saanut riittävästi tietoa = 1

Sain riittävästi tietoa = 5

1   2   3   4   5

8. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa ?

Täysin tyytymätön = 1

Erittäin tyytyväinen = 5

1   2   3   4   5

9. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun) ?

En missään tapauksessa = 1

Todennäköisesti tulen hakemaan = 5

1

2

3

4

5

KYSYMYSSARJA B

Nyt vastaat kysymyksiin periaatteella, **minkälainen merkitys / miten merkityksellisenä koet kysymyksen asian** omalla kohdallasi.

1. Minkälainen merkitys sinulle on, että et päässyt opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa ?

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1

2

3

4

5

2. Millainen merkitys opiskelulla on ollut sinulle ensimmäisen opiskeluvuoden aikana ?

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1

2

3

4

5

3. Onko sinulle tärkeää, että tulet valmistumaan määräajassa (3 vuodessa) ja pääset nopeasti työelämään, sekä ”kiinni ansioihin” ?

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1

2

3

4

5

4. Miten suuri merkitys opinnoissa onnistumisessa on hyvällä opinto-ohjauksella ja tiedottamisella ?

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1

2

3

4

5

5. Mitä merkitystä sinulle on suuntautumisopintojen valintojen oikeudenmukaisuudella ?

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1

2

3

4

5

6. Voitaisiinko suuntautumisopintojen valinnat tehdä ilman pisteytystä, esim. arpomalla ?

Ei mitään merkitystä = 1

Ei missään tapauksessa = 5

1

2

3

4

5

JOKERIKYSYMYS

7. Teitkö kaiken voitavasi ensimmäisen opiskeluvuoden aikana päästäksesi opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa ?

En yrittänyt tosissani = 1

Yritin tosissani = 5

1

2

3

4

5

KIITOS VAIVANNÄÖSTÄSI !

KYSELYTUTKIMUS KONE- JA METALLIALAN 1. VUODEN OPISKELIJOILLE

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa kone- ja metallialan opiskelijoiden suuntautumisopin-
tojen valintaan vaikuttavia asioita. Kysely tehdään kaikille 1. vuoden opiskelijoille.

Mitkä kolme asiaa vaikuttivat eniten kun valitsit suuntautumisvaihtoehtoa ?

Vastaa kysymykseen merkitsemällä kolmen vaihtoehdon eteen numerot 1,2 ja 3

1 = eniten valintaan vaikuttava asia

2 = seuraavaksi eniten valintaan vaikuttava asia

3 = vaikutti valintaan

Huom ! Mieti tarkkaan vastauksiasi, sillä ne ovat tärkeitä oppilaitoksen kehittämisen kannalta.

Valitsin 1. suuntautumisvaihtoehdon koska....

_____ amattiala kiinnostaa minua aidosti.

_____ kyseisen ammattialan opettaja 1. vuoden aikana oli innostava ja opetus oli hyvää.

_____ vanhemmat, sukulaiset (tai tuttavat) kehottivat valitsemaan tämän vaihtoehdon.

_____ ammattialalla on hyvät työllisyysnäkymät ja hyvä palkkaus.

_____ kiinnostuin alasta hyvän ja mielenkiintoisen esittelyn jälkeen.

_____ osasin työpajalla tehtävät harjoitustyöt hyvin ja päättelin siksi alan sopivan minulle.

_____ hyvä kaveri valitsi saman vaihtoehdon.

_____ jotakin oli valittava ja minulle ei ollut merkitystä mihin tulen valituksi.

Jos mikään edellisistä vaihtoehdoista ei ollut valintasi perusteena, niin mikä siihen vaikutti
eniten ?

JOKERIKYSYMYS !

13. Teitkö kaiken voitavasi ensimmäisen opiskeluvuoden aikana päästäksesi opiskelemaan
haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa ?

En yrittänyt tosissani = 1

Yritin tosissani = 5

1

2

3

4

5

KIITOS VAIVANNÄÖSTÄSI !

HAASTATELU-/KYSELYTUTKIMUS KONE- JA METALLIALAN 2. ja 3. VUODEN OPISKELIJOILLE

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa kone- ja metallialan opiskelijoiden toteutuneiden suuntautumisopintojen valintojen, sekä valintoihin liittyvän opinto-ohjauksen merkitystä opiskelumotivaatioon. Kysely tehdään niille opiskelijoille jotka eivät ole päässeet opiskelemaan suuntautumisopintoja 1. hakutoiveelleen.

Haastattelija käy ensin kysymykset läpi yhdessä haastateltavan kanssa, sekä kirjaa samalla sellaiset kommentit muistiin jotka eivät tulisi esille muissa vastauksissa.

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallesi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin ?

---

2. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan ?

---

3. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ?

---

4. Miten suhtauduit valintaan viikon kuluttua ?

---

5. Mitä ensimmäiseltä hakutoiveelta ”putoaminen” vaikutti opiskelumotivaatioon heti 2. opiskeluvuoden alussa ?

---

6. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä ?

---

7. Tuletko valmistumaan määräajassa (3 vuodessa) ?

---

8. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi ?

---

9. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopin-
tojen valinnoissa, saiko riittävästi tietoa ja ohjausta ?

---

10. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammatti-
opistossa ?

---

11. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun) ?

KYSYMYSSARJA 2A

Vastaa kysymyksiin antamalla niistä 1-5 pistettä ympyröimällä vaihtoehto tuntemuksesi mukaan.
Vastaa ensin kysymyssarjaan A. Huom ! Vastauksesi ovat tärkeitä oppilaitoksen kehittämisen kannalta.

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallesi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin ?

Ei harmittanut = 1

Harmitti suunnattomasti = 5

1   2   3   4   5

2. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan ?

Ei käynyt = 1

Olin varma lopettamisesta = 5

1   2   3   4   5

3. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ?

Ei mennyt = 1

Kyllä, täysin oikeudenmukaisesti = 5

1   2   3   4   5

4. Miten suhtauduit valintaan viikon kuluttua ?

Ei harmittanut enää = 1

Harmitti edelleen suunnattomasti = 5

1   2   3   4   5

5. Mitä ensimmäiseltä hakutoiveelta ”putoaminen” vaikutti opiskelumotivaatioon heti
2. opiskeluvuoden alussa ?

Ei harmittanut enää = 1

Harmitti edelleen suunnattomasti = 5

1   2   3   4   5

6. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä ?

Ei voisi vähempää kiinnostaa = 1

Täysin motivoitunut = 5

1   2   3   4   5

7. Tuletko valmistumaan määräajassa (3 vuodessa) ?

En missään tapauksessa = 1

Tulen, jos ei tule yllätyksiä = 5

1   2   3   4   5

8. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi ?

En laisinkaan = 1

Erityisen ylpeä = 5

1   2   3   4   5

9. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saiko riittävästi tietoa ja ohjausta ?

En saanut riittävästi tietoa = 1

Sain riittävästi tietoa = 5

1   2   3   4   5

10. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa ?

Täysin tyytymätön = 1

Erittäin tyytyväinen = 5

1   2   3   4   5

11. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun) ?

En missään tapauksessa = 1

Todennäköisesti tulen hakemaan = 5

1   2   3   4   5

KYSYMYSSARJA 2B

Nyt vastaat kysymyssarjan A kysymyksiin uudelleen, tällä kerralla vastaat siihen, **minkälainen merkitys / miten merkityksellisenä koet kysymyksen asian** omalla kohdallasi. Kysymyksen jälkeisissä suluissa olevat lisätiedot täsmentävät sitä mihin asiaan sinun halutaan vastaavan.

HUOM ! SAMA VASTAUSPERIAATE KAIKISSA KOHDISSA !

Kysymyksen asialla ei ollut minulle mitään merkitystä = 1

Kysymyksen asia oli minulle erittäin merkityksellinen = 5

1. Mikä oli ensimmäinen tuntemus/reaktiosi kuultuasi, ettet pääse haluamallesi hakutoiveelle suuntautumisopintoihin ? (=1. hakutoiveelta putoamisen merkitys)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

2. Kävikö mielessäsi, että lopetat opiskelun kokonaan ? (=opiskelun merkitys)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

3. Menivätkö valinnat mielestäsi tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti ? (=oikeudenmukaisuus)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

4. Miten suhtauduit valintaan viikon kuluttua ? (=ajan merkitys, muuttuiko mieli ajan kuluessa ?)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

5. Mitä ensimmäiseltä hakutoiveelta ”putoaminen” vaikutti opiskelumotivaatioon heti
2. opiskeluvuoden alussa ? (=ajan merkitys, muuttuiko mieli ajan kuluessa ?)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

6. Miten motivoitunut olet opiskelemaan tällä hetkellä ? (=mikä merkitys opiskelulla on elämässäsi ?)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

7. Tuletko valmistumaan määräajassa (3 vuodessa) ? (=valmistumisen merkitys)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

8. Oletko ylpeä tulevasta tutkinnostasi/ammattistasi ? (=ammattiyylpeys, ammattitaidon hankkiminen)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

9. Mitä mieltä olit ensimmäisen vuoden aikana saamastasi opinto-ohjauksesta suuntautumisopintojen valinnoissa, saitko riittävästi tietoa ja ohjausta ? (=opinto-ohjaus ja opinnoista tiedottaminen)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

10. Miten tyytyväinen olet ollut saamaasi opetukseen ja opinto-ohjaukseen Tampereen ammattiopistossa ?
(=opetus ja opinto-ohjaus)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

11. Aiotko hakea jatko-opintoihin nykyisten opintojen jälkeen (esim. ammattikorkeakouluun) ?
(opiskeluinto ja itsensä kehittäminen jatkossa)

Ei mitään merkitystä = 1

Erittäin suuri merkitys = 5

1   2   3   4   5

LOPPUUN JOKERIKYSYMYS !

12. Teitkö kaiken voitavasi ensimmäisen opiskeluvuoden aikana päästäksesi opiskelemaan haluamaasi suuntautumisvaihtoehtoa ?

En yrittänyt tosissani = 1

Yritin tosissani = 5

1   2   3   4   5

KIITOS VAIVANNÄÖSTÄSI !

TAMPEREEN AMMATTIOPISTO

KONEOSASTO

19.04.2011

Ari Mäkinen

puh. 050 538 2481

PISTEYTYS HAETTAESSA SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN

**1. PERUSPISTEET 0...18 PISTETTÄ MÄÄRÄYTYY SEURAAVASTI
SUORAAN OPINTOKOKONAISUUKSIEN NUMEROISTA**

Koneistuksen perustyöt	0...3 P
ennakkoarvioissa otetaan huomioon manuaalisyöstö ja konepajatekniikka	
Asennuksen ja automaation perustyöt	0...3 p
ennakkoarvioissa otetaan huomioon asennustekniikka, sekä hydraulikka ja pneumatiikka	
Levy- ja hitsaustöiden perusteet	0...3 p
ennakkoarvioissa otetaan huomioon levy- ja hitsaustyöt	
Matematiikka 1	0...3 p
Äidinkieli 1	0...3p
RYHMÄNOHJAAJA MÄÄRITTÄÄ	
Asennoituminen	0...3 p

2. KIINNOSTAVUUSPISTEET 0...3 PISTETTÄ

1. Toive 3 p, 2. toive 2 p, 3. toive 1 p, ovat valmiina hakulomakkeessa

**3. ALAKOHTAISET 0...3 PISTETTÄ SUORAAN
OPINTOKOKONAISUUKSISTA**

AUTOMAATIOASENTAJA – asennuksen ja automaation perustyöt

KONEENASENTAJA – asennuksen ja automaation perustyöt

LEVYSEPPÄHITSAAJA – levy- ja hitsaustöiden perusteet

KONEISTAJA – koneistuksen perustyöt

TYÖVÄLINEVALMISTAJA - koneistuksen perustyöt

VALAJA – levy- ja hitsaustöiden perusteet

VALUMALLINVALMISTAJA - koneistuksen perustyöt

HIENOMEKAANIKKO – asennuksen ja automaation perustyöt

TAMPEREEN AMMATTIOPISTO

KONEOSASTO

Ari Mäkinen

puh. 050 538 2481

19.04.2011

AIKATAULU JA TOIMINTAOHJEET RYHMÄNOHJAAJILLE SUUNTAUTUMISOPINTOJEN VALINNOISSA

Tiistaina 19.4. lähetän sähköpostilla kaikille ryhmänohjaajille hakulomakkeet, jotka jakavat ne edelleen ryhmänsä opiskelijoille. Opiskelijat palauttavat täytetyt hakulomakkeet ryhmänohjaajilleen perjantaihin 28.4.mennessä.

Tämän jälkeen ryhmänohjaajat merkitsevät arvioinnin yhteenvetolistan mukaan hakulomakkeisiin seuraavat numerot: Koneistuksen perustyöt, asennuksen ja automaation perustyöt, levy- ja hitsaustöiden perusteet, matematiikka 1 ja äidinkieli 1. Jos opiskelija ei ole opiskellut äidinkieli 1:stä, laitetaan tähän kohtaa suomi toisena kielenä.

Nina Salonen (tai Sisko Sintonen) tulostaa arvioinnin yhteenvetolistat 28.4. ryhmittäin, sekä jakaa ne ryhmänohjaajien postilokeroihin. Arvioinnin yhteenvetolistasta puuttuvat numerot ryhmänohjaajan on selvitettävä opintojakson opettajalta (ennakkoarviona) 28.4. tilanteen mukaan.

Ryhmänohjaajat antavat omana arvionaan asennoitumisnumeron 0-3 asteikolla, asennoitumisnumeron antamisessa ryhmänohjaaja voi käyttää apuna ryhmän muita ammattiaineen opettajia. Edellä mainituista numeroista opiskelijat pisteytetään erillisen ohjeen (joka on sähköpostin liitteenä) mukaan.

HUOM ! Vaihtoehtoisesti pisteytyksen voit tehdä myös exel-aulukon avulla jonka lähetän sähköpostilla myöhemmin, silloin riittää kun täytät opiskelijan nimen, numerot ja hakukoodit (=suuntautuminen) oikeille paikoille, ohjelma tekee pisteytyksen.

Täytetyt hakulomakkeet palautetaan minulle viimeistään keskiviikkona 4.5.2011

Terveisin Ari Mäkinen

JAKELU: Lehtonen, Lyhteilä, Lehtola, Murtovaara, Salonen, Sintonen, Piirto,
Kinnunen, Lehminiemi, Mikkonen, Ahava, Rantanen, Saari

TAMPEREEN AMMATTIOPISTO

ESIHAKULOMAKE 2011

KONE- JA METALLIALAN SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN

Opiskelijan nimi _____ luokka _____

Valittavissa olevat suuntautumisopinnot: **automaatioasentaja, levyseppähitsaaja, koneistaja, työvälinevalmistaja, valaja, valumallinvalmistaja, hienomekaanikko**

MERKITSE ALLA OLEVAAN TAULUKKON HAKUTOIVEESI OHEISESTA TARJONNASTA, KAIKKI TARJOTTAVAT HARKITTUUN TOIVEJÄRJESTYKSEEN JA ERI HAKUTOIVE JOKAISELLE RIVILLE ! HUOM ! TÄMÄ EI OLE VIELÄ LOPULLINEN VALINTASI, VOIT VAIHTAA TOIVEJÄRJESTYSTÄ LOPULLISSA HAUSSA JOKA TEHDÄÄN TOUKOKUUSSA !

HAKUTOIVE	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

pvm ____ . ____ 2011 _____
opiskelijan allekirjoitus

_____
Holhoojan allekirjoitus ja nimen selvennys

TAMPEREEN AMMATTIOPISTO

NIMI _____

RYHMÄ _____

HAKULOMAKE SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN

VALITTAVISSA OLEVAT SUUNTAUTUMISVAIHTOEHDOT

**AUTOMAATIOASENTAJA
HIENOMEKAANIKKO
KONEISTAJA
LEVYSEPPÄHITSAAJA
TYÖVÄLINEVALMISTAJA
VALUMALLINVALMISTAJA
VALAJA**

RYHMÄNOHJAAJA TÄYTTÄÄ NUMEROT PISTEYTYSTÄ VARTEN

KONEISTUKSEN PERUSTYÖT _____
ASENNUKSEN JA AUTOMAATION PERUSTYÖT _____
LEVY- JA HITSAUSTÖIDEN PERUSTEET _____
MATEMATIIKKA 1 _____
ÄIDINKIELI 1 _____
ASENNOITUMINEN _____

HUOM ! TÄYTÄ SUUNTAUTUMISVAIHTOEHTO JOKAISELLE RIVILLE !

TOIVE	SUUNTAUTUMINEN	PERUSPIST.	KIINN. PIST.	ALAKOHT. P.	VERTAILUP.
1.			3		
2.			2		
3.			1		
4.					
5.					
6.					
7.					

MUUTA HUOMIOITAVAA, ESIM. TERVEYDELLISET SYYT:

_____
_____

PALAUTETTAVA RYHMÄNOHJAAJALLE VIIMEISTÄÄN PERJANTAINA 28.4.2011

_____
OPISKELIJAN ALLEK. JA PÄIVÄMÄÄRÄ

_____
HUOLTAJAN ALLEK. JA NIMEN SELVEN.

_____
RYHMÄNOHJAAJAN ALLEKIRJOITUS

KONEOSASTO

TERVEYSHAITAT, JOTKA RAJOITTAVAT HAKUA SUUNTAUTUMISOPINTOIHIN

LEVYSEPPÄ-HITSAAJA

kuuloviat, astma, vaikeat hengitystieallergiat ja ihottumat, TULE-sairaudet, reuma

KONEISTA JA TYÖVÄLINEVALMISTAJA

vaikeat ihottumat ja kuuloviat, TULE-sairaudet

VALAJA

astma, hengitystieallergiat, ihottumat, kuuloviat, TULE-sairaudet, reuma

VALUMALLINVALMISTAJA

astma, hengitystieallergiat, vaikeat ihottumat ja kuuloviat

AUTOMAATIOASENTAJA

värinäön heikkous, vaikeat ihottumat

HIENOMEKANIKKO

värinäön heikkous

Kuuloviat: ammatinvalinnan kannalta on merkitystä lähinnä sisäkorva-tyyppisellä kuulovialla, jota melu pahentaa.

TULE-sairauksilla tarkoitetaan tuki- ja liikuntaelinten sairauksia.